Informatieblad

juli 2007

verschijnt maandelijks behalve januari en augustus. Afgiftekantoor Brussel V. Erkenning: P 206540 v.u. Pater Jürgen Wegner

Geachte lezers,

Honderdduizenden hebben de bestseller van Dan Brown in geen tijd verslonden. Het boek draait voornamelijk om pseudo-historische complottheorieën die vanaf de jaren 1980 populair werden door boeken als 'Het heilige bloed en de heilige graal' van Michael Baigent. Ongelovigen vonden in de Da Vinci Code 'het bewijs'van de perversiteit van het christendom. De auteur stelt dat het christendom van begin af aan niet meer en niet minder was dan een enkel groot bedrog. Zelfs vele gelovigen heeft de auteur aan't twijfelen gebracht. Met beweringen die geen voeten hebben om op te staan, geeft de Amerikaanse schrijver van detective-thrillers de schijn van wetenschap, beschuldigt de Kerk van een gemeen bedrog en zelf van moord: en hij heeft er succes mee! Waarom? Om reden van de onvoldoende geloofskennis bij de gelovigen. De bezorgde familievader die zijn kinderen ziet lopen met de Da Vinci Code, die zelf het boek gaat lezen en uitpluizen, die daarna met zijn kinderen rond de tafel gaat zitten om het boek te bespreken is een grote maar gelukkige uitzondering. Aan de hand van de tekst zelf toont hij aan zijn kinderen de vele onjuistheden, insinuaties, historische en theologische fouten. Voor zijn gezin werd de Da Vinci Code aanleiding tot studie en discussie van en over het geloof.

Ieder van ons heeft behoefte aan de grondleggende kennis van zijn geloof en zou dus regelmatig werk moeten maken om de basiskennis te verwerven en ervoor te zorgen deze kennis steeds bij te houden.

Sinds maanden staat nu een ander boek aan de top van de meest verkochte boeken: Het boek "Jezus van Nazareth" van Josef Ratzinger, paus Benedictus XVI. Op indrukwekkende wijze geeft de paus blijk van zijn enorme kennis van de gehele Heilige Schrift, van de ontwikkeling van de exegese en tekent, uitgaand van de evangelies en de schriften van het Oude en Nieuwe Testament, een schitterend beeld van de Zoon van God. Beslist loont dit boek de opmerkzame lezing. Maar, wie van de lezers zal de moeite doen om de meer dan vierhonderd pagina's werkelijk door te werken? Dit boek is geen roman! Wie heeft de nodige grondkennis van het geloof om dit studie- en meditatieboek verstandigerwijs te kunnen lezen?

Sinds tientallen jaren is het geloofsonderwijs aan de kant gezet. Op vele plaatsen leerden vroeger de kinderen – en vaak uitsluitend de kinderen - de catechismus. Iedere les moesten zij een aantal antwoorden op catechismusvragen doornemen. De antwoorden waren kort en krachtig geformuleerd, kernachtige uitdrukking voor de essentie van het geloof. Door ze van buiten te leren verkregen de kinderen een preciese en vaste basis van het geloof, zonder onnodige opsmuk. Maar, de tweede helft van de 20ste eeuw heeft dit onderwijs – te vergelijken aan de praktijken van de graffiti sproeiers – lelijk beklad. Ze verwijt dit soort geloofsonderwijs de kindse manier van doen, ze beweert dat het tot doel heeft het geheugen vol te proppen met slagzinnen zonder inzicht te geven, formalistisch te zijn zonder door te dringen tot de essentie, een idee van een star en verstijfd, levenloos geloof te bevorderen. Kortom: dit onderwijs is in hun ogen hooguit bestemd voor kinderen, is steriel en veroorzaakt mishagen.

De onredelijke critici tekenen een gemene spotprent van het verleden en zwijgen over het 'heden'. 'Heden' mag men met recht stellen dat vele 'moderne gelovigen' 'kreupelen' zijn in het geloof. Nooit hebben ze de basis van het geloof grondig geleerd, hebben dus geen been om op te staan. Ze besteden bijna alle tijd aan wetenschap, sport, vrije tijd en plezier en laten de vraagstukken naar de zin van het leven achterwege. Bijgevolg zijn ze het evenwicht van het leven kwijt. Wat ze nog van het geloof afweten, zijn de restanten van hun tijd op school. Maar sindsdien hebben ze aan deze kennis niets meer gedaan. Terwijl ze dagelijks hun computer up to date houden, blijft het geloof in het verleden steken. Bij gebrek aan onderhoud is dat tenslotte niet meer compatibel met de tijd: het is het geloof van een kind in een volwassen mens, het geloof van de jaren zestig aan het begin van het derde millenium, het geloof van het rijke roomse leven in het tijdperk van het verdwijnen van het de katholieke Kerk in onze landen,… Net als de oude computer, gaat dit geloof vroeg of laat naar de stort.

Wat te doen? Ieder van ons heeft behoefte aan de grondleggende kennis van zijn geloof en zou dus regelmatig werk moeten maken om de basiskennis te verwerven en ervoor te zorgen deze kennis steeds bij te houden. Zodra wij nalaten de fundamentele waarheden van het geloof te herhalen zullen wij snel zeer veel hebben vergeten, zal onze kennis steeds meer vervlakken en uiteindelijk verdwijnen.

Ons leven, dat door de omstandigheden vandaag de dag steeds sneller verandert, eist – meer dan ooit - telkens weer om de vraag te stellen naar de zin van ons bestaan. Waarom ga ik trouwen? Wat zijn de morele eisen waaraan ik op mijn werk wil en moet voldoen? Hoe stel ik me op ten opzichte van mijn ongelovige buur en welke contact mogen mijn kinderen onderhouden met zijn kinderen? Deze en nog veel meer vragen eisen van ons de studie van het geloof, eisen concrete antwoorden op concrete problemen gezien vanuit de wet van Christus. Nieuwe machines, nieuwe technieken en uitvindingen vragen om een katholiek respons, nieuwe wetten als abortus, euthanasie, homohuwelijk vragen om een onderlegd verzet, nieuwe stromingen als reiki, scientology, pentecostals dagen uit ons eigen standpunt steeds beter te bepalen, ons eigen argumenten te onderbouwen en wegen te vinden om anderen te overtuigen.

Daarvoor leveren wij u voor deze vakantie een Informatieblad over de noodzaak van de catechismus in de moderne tijd. Wij wensen u behalve een prettige vakantie ook de nodige tijd voor verdieping in het geloof.

Pater Jürgen Wegner

Acerbo nimis

Paus Pius X, encykliek over de noodzaak van het onderwijs in het katholiek geloof

Een maar al te bittere en moeilijke tijd is het, waarin het geheim raadsbesluit van God onze geringe persoon tot het ambt van opperherder over heel de kudde van Christus heeft verheven. Inderdaad, de vijand waart reeds lang om die kudde rond en belaagt haar met de meest doortrapte sluwheid zozeer, dat tegenwoordig meer dan ooit bewaarheid schijnt, wat de Apostel aan de ouderlingen der Kerk van Efese voorspelde: ,,Ik weet dat... rovende wolven onder u zullen komen, die de kudde niet sparen.''

Hoofdoorzaak van de crisis

Allen, die zich nog laten leiden door ijver voor de leer van God, zoeken naar de gronden en oorzaken van deze crisis op godsdienstig gebied. De enen halen deze, de anderen die aan, en al naar gelang van ieders eigen mening volgen zij verschillende wegen ter verdediging en tot herstel van het rijk van God op aarde. Wij voor ons, eerbiedwaardige broeders, geloven, zonder de andere meningen te willen verwerpen, ons het meest te moeten aansluiten bij hen, volgens wier oordeel de oorzaak van de tegenwoordige geestelijke verslapping, ja bijna totale krachteloosheid en van de daaruit volgende ernstige kwalen op de eerste plaats te zoeken is in de onwetendheid omtrent de goddelijke waarheden. Dit stemt volkomen overeen met hetgeen God zelf door de mond van de profeet Osee gezegd heeft: "...Er is geen kennis van God in het land. Vloeken en liegen, moorden, stelen en echtbreuk plegen hebben de overhand gekregen en het ene bloedbad volgt op het andere. Daarom zal het land in rouw gedompeld zijn en elk zijner bewoners verkwijnen."

Onwetendheid zeer groot

Inderdaad, dat er in onze tijd onder het christenvolk zeer velen zijn, die in volkomen onwetendheid leven omtrent de waarheden, waarvan de kennis noodzakelijk is ter zaligheid, is een algemene en helaas niet ongegronde klacht.

Wanneer we hierbij spreken van "christenvolk", dan bedoelen we niet slechts het gewone volk of de mensen van geringere stand. Deze hebben menigmaal een zekere verontschuldiging voor hun onwetendheid in de omstandigheid, dat ze staan in de dienst van strenge heren en aldus nauwelijks voor zichzelf en voor hun tijdelijke belangen kunnen zorgen. Maar we bedoelen ook en vooral degenen, wie het niet ontbreekt aan geest en ontwikkeling; die wel een zeer grote kennis bezitten in de ongewijde wetenschappen, maar die, wat de godsdienst betreft, zo maar gedachteloos en roekeloos voortleven. Het is moeilijk te zeggen, in welk een dichte duisternis ze gehuld zijn. En wat het meest te betreuren is, ze blijven daar heel rustig bij. Over God, de opperste schepper en bestuurder van het heelal, over de wijze leer van het christelijk geloof hebben ze zo goed als geen gedachte. Vandaar hebben ze ook in het geheel geen kennis van de menswording van het Woord Gods, noch van de verlossing van het menselijk geslacht, die het bewerkt heeft. Ze weten niets van de genade, het voornaamste hulpmiddel ter verwerving der eeuwige goederen, niets van het hoogheilig offer of van de sacramenten, waardoor we de genade verkrijgen en bewaren. Voor de boosheid, de afschuwelijkheid der zonde ontbreekt hun alle begrip. Vandaar in het geheel geen zorg om ze te vermijden of er zich van los te maken. Zo komt men tot zijn

laatste levensdag en dan moet de priester, om niet alle hoop op redding te verliezen, de laatste ogenblikken van de stervenden, die vooral besteed moesten worden aan het opwekken van de liefde tot God, gebruiken om hun de voornaamste punten van de godsdienst te leren, als tenminste, wat bijna een gewoon verschijnsel geworden is, de stervende niet in zulk een schuldige onwetendheid verkeert, dat hij de hulp van een priester overbodig acht en meent,

Het getal van degenen, die van de godsdienst ofwel in het geheel niets weten, of die van God en van het christelijk geloof slechts zulk een zwakke kennis hebben, dat ze hen midden in het licht der katholieke waarheid als heidenen laat leven, is op het ogenblik ontzaglijk groot en neemt nog dagelijks toe.

zonder enige verzoening met God, de huiveringwekkende weg naar de eeuwigheid onbezorgd te kunnen opgaan.

Terecht heeft dan ook onze voorganger Benedictus XIV geschreven: "We verzekeren, dat een groot deel degenen, die tot de eeuwige straf veroordeeld worden, in dat eeuwige ongeluk valt wegens hun onwetendheid omtrent de geloofswaarheden, die men noodzakelijk moet kennen en geloven om onder de uitverkorenen te worden opgenomen."

Zedenbederf gevolg van onwetendheid

Voor een goed levensgedrag is het licht van het geloof nodig. Als dit alles zo is, eerbiedwaardige broeders, wat reden dan, ik vraag het u, om ons te verwonderen over de geweldige, met de dag stijgende toename van zedenbederf en verslechtering van leven, we zeggen niet onder de onbeschaafde volken, maar juist onder die, welke de naam van christelijke volken dragen? De Apostel Paulus zei in zijn brief aan de Efesiërs: "Van ontucht, alle soort van onreinheid en hebzucht mag onder u zelfs geen sprake zijn, zoals dit heiligen betaamt; evenmin van vuile taal, zotteklap of spotternij." (Ef. 5, 3) Maar als grondslag voor die heiligheid en voor die zedigheid, die de hartstochten beheerst, gaf hij aan, de kennis der goddelijke dingen: "Ziet dus nauwlettend toe, hoe ge u gedraagt; niet als dwazen, maar als wijzen... Weest daarom niet onverstandig, maar tracht de wil des Heren te verstaan." (Ef. 5, 15) En met volle recht spreekt hij zo. De wil van de mens immers heeft nog maar nauwelijks iets over van de liefde voor het eerbare en goede, die door God, zijn Schepper, er oorspronkelijk in was neergelegd en waardoor hij als onweerstaanbaar getrokken werd niet tot het schijngoed, maar tot het waarachtige goed. Door het bederf der erfzonde ten kwade gekeerd en God, zijn Schepper, als het ware vergetend, richt hij thans heel zijn genegenheid op het beminnen van de ijdelheid en het zoeken van de leugen." Die dwalende en door boze begeerten verblinde wil heeft dus een gids nodig, om hem de weg te wijzen en hem terug te doen keren op de paden der gerechtigheid, die hij ongelukkigerwijze verlaten heeft. Die gids, die niet van elders behoeft gezocht te worden, maar die door de natuur zelve is gegeven, is het verstand. Maar als dit het ware licht mist, nl. de kennis der goddelijke deugden, dan krijgt men het geval, dat de ene blinde de andere leidt en dat ze beiden in de kuil vallen. De heilige koning David loofde God om het licht der waarheid, dat Hij de geest van de mens had ingegeven: "Het licht van Uw gelaat is over ons opgeheven, o Heer" (Ps. 4, 3), zo zei hij. Maar dan geeft hij verder aan, wat uit deze gave van het licht volgt, met de woorden: "Gij hebt vreugde gegeven aan mijn hart" de vreugde nl., die ons hart verruimt, om de weg van Gods geboden te bewandelen.

Christelijke leer geeft licht

Voor wie nadenkt, is dit gemakkelijk in te zien. De christelijke leer immers geeft ons een veel nauwkeuriger kennis van God en van zijn eindeloze volmaaktheden, zoals we die noemen, dan de krachten der natuur het met haar navorsingen vermogen. En wat nog meer? Ze beveelt ons tevens, de allerhoogste God te vereren door de beoefening van het geloof, dat in het verstand, door de beoefening van de hoop, die in de wil en door de beoefening van de liefde, die in het hart zetelt, en zo stelt ze heel de mens in de dienst van de opperste Maker en Meester. Zo is het ook alleen de leer van Jezus Christus, die aan de mens zijn echte en voortreffelijke waardigheid openbaart, namelijk, dat hij een kind is van de Vader, die in de hemel is, naar zijn beeld geschapen, en bestemd om eeuwig gelukkig met Hem te leven. Maar juist uit die waardigheid en uit de kennis daarvan leidt Christus af, dat de mensen elkander als broeders moeten beminnen en dat ze hier moeten leven, zoals het kinderen van het licht betaamt, "niet in brasserij en dronkenschap, niet in ontucht en losbandigheid, niet in twist en ijverzucht". (Rom. 13, 13) Evenzo beveelt Hij ons, al onze zorgen op God te werpen, omdat Hij zorg voor ons draagt. Hij beveelt ons, aan de armen te geven, goed te doen aan hen die ons haten, de eeuwige belangen der ziel te stellen boven de vergankelijke tijdelijke goederen. En om nu niet alles punt voor punt aan te stippen, is het niet de wet van Christus, die aan de hovaardige, overmoedige mens de nederigheid, de bron der ware glorie, aanbeveelt en tot plicht maakt?

Wie zich vernedert

"Wie zich vernedert, zal de grootste zijn in het rijk der hemelen." Door die leer van Christus wordt ons ook geleerd de voorzichtigheid van de geest, waardoor we ons voor de voorzichtigheid van het vlees moeten wachten, de rechtvaardigheid, waardoor we ieder het zijne geven, de sterkte, waardoor we bereid zijn, alles te lijden en met ongebogen moed alles voor God en de eeuwige zaligheid te verduren, en ten slotte de matigheid, waardoor we zelfs de armoede liefhebben om wille van het rijk van God, ja zelfs roemen op het kruis, en de schande daarvan niet achten. Het staat dus vast, dat door de christelijke leer niet alleen ons verstand licht krijgt om de waarheid te verwerven, maar ook

de wil het vurig streven om ons tot God te verheffen en ons door de beoefening der deugd met Hem te verenigen.

We willen hiermee in de verste verte niet beweren, dat boosheid van hart en zedelijk bederf niet kunnen samengaan met de kennis van de godsdienst. Gave God, dat de feiten niet maar al te zeer het tegendeel bewezen! Maar we houden staande, dat, waar de geest gehuld is in de duisternis van grove onwetendheid, onmogelijk rechte wil of goed zedelijk gedrag kan bestaan. Want het is waar, wie met de ogen open voortgaat, kan van de rechte en zekere weg afdwalen, maar wie blind is, loopt zeker daartoe gevaar. Bovendien, als het licht van het geloof niet geheel en al is uitgedoofd, dan bestaat er bij zedelijk bederf toch hoop op verbetering; maar als deze twee: zedelijk bederf en verlies van geloof als gevolg van onwetendheid samengaan, dan is nauwelijks een geneesmiddel mogelijk en staat de weg naar de ondergang open.

…

Taak van de catecheet?

De taak van de catecheet is nl. deze: een of andere waarheid ter behandeling te kiezen, die ofwel op het geloof, ofwel op de christelijke zeden betrekking heeft, en deze waarheid van alle kanten toe te lichten, Omdat nu het doel van het onderricht moet zijn de verbetering van leven, moet de catecheet een vergelijking maken tussen datgene, wat God gebiedt te doen en datgene, wat de mensen in werkelijkheid doen. Vervolgens moet hij met behulp van toepasselijke voorbeelden, die met verstand zijn gekozen uit de H. Schrift of uit de kerkelijke geschiedenis of uit de levens van de heiligen, zijn hoorders op overtuigende wijze voorhouden en als het ware met de vinger aanwijzen, hoe ze hun gedrag moeten inrichten. Hij zal tot slot zijn hoorders aansporen, de ondeugden te verafschuwen en te vermijden en zich op de deugd toe te leggen.

Verkeerde geesteshouding

We weten wel, dat de taak om de christelijke leer te onderwijzen aan niet weinigen mishaagt, omdat ze over het algemeen minder in tel is en misschien niet geschikt is, om de lof van het volk in te oogsten. Wij voor ons echter beschouwen die opvatting als het oordeel van mensen, die zich meer door lichtzinnigheid dan door waarheid laten leiden. Zeker, we ontkennen niet, dat gewijde redenaars, die in oprechte ijver voor de eer van God zich toeleggen op de verdediging en handhaving van het geloof of op de verheerlijking van de heiligen, goedkeuring verdienen. Maar hun arbeid vordert een ander, voorafgaand werk, nl. dat der catecheten. Zonder dat werk ontbreken de grondslagen en arbeiden de bouwers van het huis tevergeefs. Maar al te dikwijls hebben de meest kunstvol bewerkte redevoeringen, die door een stampvolle bijeenkomst met applaus worden ontvangen, tot enig resultaat, de oren te strelen en maken ze geen indruk op de harten.

Onderricht is zeer vruchtbaar

Daarentegen, de catechetische onderrichting, hoewel nederig en eenvoudig, is het woord, waarover God zelf door Isaias getuigt: "Zoals regen en sneeuw uit de hemel vallen, en daar niet terugkeren, maar de aarde drenken en bevochtigen en vruchtbaar maken, zodat ze zaad geeft om te zaaien en brood om te eten: zo is het ook met het woord uit Mijn mond. Niet ledig keert het tot Mij terug, maar wat Mij behaagt, richt het uit, het volbrengt, waartoe Ik het zond." (Is. 55, 10) Hetzelfde ongeveer moet men, naar onze mening, denken van die priesters, die zware boeken schrijven ter toelichting van de waarheden van de godsdienst. Ze verdienen daarvoor ongetwijfeld veel achting en lof. Maar hoe weinigen zijn er, die zulke boeken doorwerken en er het nut uit trekken, dat beantwoordt aan de moeite en de wensen van de schrijvers? Daarentegen, het onderricht in de christelijke leer zal nooit zonder nut zijn voor het gehoor, als het op de juiste wijze wordt gegeven.

Onwetendheid neemt dageljks toe

Inderdaad, - om de ijver der bedienaren Gods te ontvlammen zal het nuttig zijn, daarop nog eens te wijzen - het getal van degenen, die van de gods-

In het schijnsel van de olielamp schreef de toekomstige paus, kapelaan Sarto vaal diep in de nacht zijn preken en studeerde ijverig, nadat de dag , met de vele plichten als zielzorger, hem geen rust gegund had.

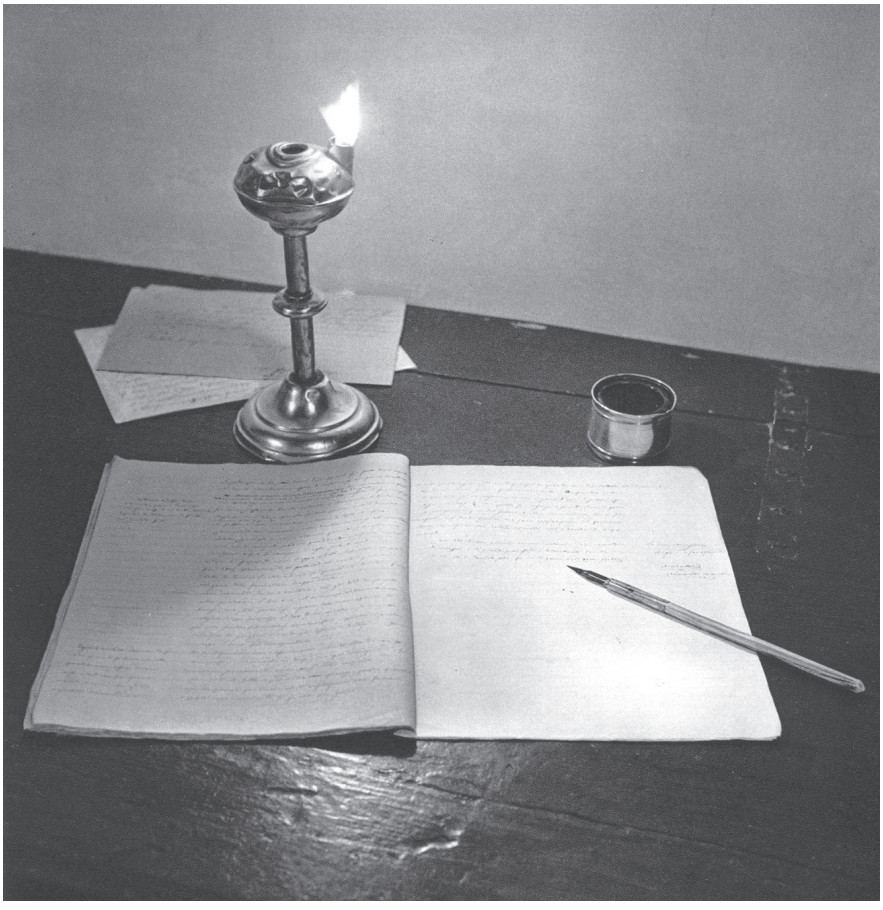

dienst ofwel in het geheel niets weten, of die van God en van het christelijk geloof slechts zulk een zwakke kennis hebben, dat ze hen midden in het licht der katholieke waarheid als heidenen laat leven, is op het ogenblik ontzaglijk groot en neemt nog dagelijks toe. Hoevelen zijn er helaas, niet kinderen, maar volwassenen en zelfs bejaarden, die van de voornaamste mysteries van het geloof niets weten en die, als ze Christus' naam horen, antwoorden: "Wie is het, Heer, opdat ik in Hem gelove?" (Joh. 9, 36)

Zo komt het, dat ze het voor zich niet als een zonde beschouwen, haat op te vatten en te voeden tegen anderen, geheel onrechtvaardige overeenkomsten te sluiten, dingen in strijd met de goede zeden te ondernemen, door zware woeker zich meester te maken van andermans bezit en andere dergelijke schandelijkheden te bedrijven. In hun onwetendheid omtrent de wet van Christus, welke niet alleen oneerbare daden veroordeelt, maar ook bewuste gedachten en begeerten van die aard, zullen ze zich misschien om een of andere reden van onzedelijke genoegens onthouden, maar tegelijk zonder enig gewetensbezwaar de afschuwelijkste gedachten onderhouden en aldus hun ongerechtigheden vermenigvuldigen tot boven het getal van hun haren. En deze ondeugden - het is goed dat te herhalen - komen niet alleen voor op het platteland of onder het in ellende levende gewone volk, maar ook, en wellicht nog vaker, onder mensen van hogere stand, ja zelfs bij verwaande geleerden, die, steunend op een ijdele eruditie, menen de spot te kunnen drijven met de godsdienst en "lasteren, wat ze niet kennen". (Jud. 10)

Plichtsverzuim

Welnu, als men van een land, waarop niet gezaaid is, tevergeefs een oogst verwacht, hoe zou men dan een zedelijk goede nakomelingschap kunnen verwachten, als de jeugd niet bijtijds onderricht is in de christelijke leer? Omdat nu het geloof in onze tijd zozeer is verslapt, dat het bij velen haast afgestorven is, mogen we daaruit terecht opmaken, dat de plicht om catechetisch onderricht te geven ofwel met te grote slordigheid wordt waargenomen, ofwel geheel wordt verzuimd. Ten onrechte immers zou men hiervoor als verontschuldiging aanhalen, dat het geloof ons verleend wordt door een onverdiende genade en aan ieder bij het heilig doopsel is ingestort. Zeker, wij allen, die in Christus gedoopt zijn, hebben de ingestorte deugd van geloof ontvangen, maar dat goddelijk zaad "groeit niet op en schiet geen grote takken" (Marc. 4, 32), wanneer het aan zichzelf is overgelaten en alleen door zijn innerlijke kracht moet werken. De mens heeft van zijn geboorte af het vermogen om te begrijpen. Maar dat vermogen heeft toch het woord van de moeder nodig om daardoor wakker gemaakt te worden en, zoals de uitdrukking luidt, tot handeling over te gaan. Zo is het ook met de christen. Herboren uit het water en de Heilige Geest, draagt hij in zich het geloof in kiemtoestand. Maar dit heeft het onderwijs van de Kerk nodig om te kunnen gevoed worden, te kunnen groeien en vrucht te kunnen dragen. Daarom schreef de Apostel: "Het geloof ontstaat dus door het horen, het horen echter door de prediking van het woord van Christus." (Rom. 10, 17) En om de noodzakelijkheid van het onderricht aan te tonen voegt hij er bij: "Hoe zullen ze horen zonder prediking?" (Rom. 10, 14)

Bepalingen

Als de tot hiertoe gegeven uiteenzettingen het hoge belang aantonen van het godsdienstig onderricht voor het volk, dan moeten we er de grootst mogelijke zorg voor hebben, dat het onderricht in de goddelijke leer - volgens een woord van onze voorganger Benedictus XIV de nuttigste instelling voor de eer van God en het heil van de zielen - altijd in zwang blijft, of, waar het wordt verwaarloosd, in ere hersteld wordt. Met de bedoeling derhalve, eerbiedwaardige broeders, te voldoen aan deze zeer ernstige verplichting van ons hoogste apostolische ambt, en betreffende dat zeer gewichtige punt overal één gelijkvormig gebruik te vestigen, bepalen en bevelen we krachtens ons opperste gezag voor alle bisdommen de strenge onderhouding en ten uitvoerlegging der volgende punten:

- Alle pastoors, en in het algemeen al degenen, die zielzorg hebben, moeten op de zon- en feestdagen gedurende het jaar, geen enkele uitgezonderd, gedurende een vol uur aan de kinderen, jongens en meisjes, uit de catechismus leren, wat ieder moet geloven en doen om zalig te worden.

- Dezelfden moeten op bepaalde tijden van het jaar de jongens en meisjes door een onderricht van verscheiden achtereenvolgende dagen voorbereiden tot het goed ontvangen der sacramenten van biecht en vormsel.

- Eveneens zullen ze, en wel met geheel bijzondere zorg, op alle werkdagen van de vasten en zo nodig op nog andere dagen na Pasen door aangepaste onderrichtingen en opwekkingen de grotere jongens en meisjes voorbereiden om waardig de eerste H. Communie te ontvangen.

- In iedere parochie worde op canonieke wijze opgericht de vereniging, die bekend staat onder de naam: Congregatie der christelijke leer. Daardoor zullen de pastoors, vooral waar het getal priesters te gering is, leken als helpers hebben voor het catechismusonderricht, die zich aan dat onderricht zullen wijden zowel uit ijver voor de eer van God, als om de aflaten te winnen, welke de pausen in grote overvloed hebben verleend.

- In de grotere steden, en in het bijzonder waar universiteiten, lycea en gymnasia bestaan, zullen godsdienstcursussen opgericht worden, om de jeugd, die de openbare scholen bezoekt, waar van de godsdienst in het geheel geen melding wordt gemaakt, te onderwijzen in de waarheden van het christelijk geloof en de voorschriften van het christelijk leven.

- Omdat echter vooral in deze tijd de gevorderde leeftijd, niet minder dan de jeugd, behoefte heeft aan godsdienstig onderricht, zullen alle pastoors en overige zielzorgers behalve de gewone homilie over het Evangelie, die op alle feestdagen in de parochiemis moet gehouden worden, op een uur, dat ze het meest geschikt achten voor de opkomst van het volk een catechetische onderrichting houden voor de gelovigen in eenvoudige en bevattelijke taal. Ze zullen daarbij de catechismus van het concilie van Trente gebruiken, en in zulk een volgorde, dat ze in de tijd van vier of vijf jaar heel de stof behandelen van de geloofsbelijdenis, de sacramenten, de tien geboden, het gebed en de geboden der Kerk.

Dat zij U kennen,...

De noodzaak zich op de hoogte te stellen van zijn geloof.

Gezien de absolute noodzaak van het geloof en de grote waardering voor de profane kennis moet de vraag worden gesteld of wij voldoende godsdienstige kennis hebben. Moeten wij bij de catechetische crisis die sinds een halve eeuw heerst, en met onze geestelijke verantwoordelijkheden tegenover zielen die de Voorzienigheid op onze weg plaatst niet weer opnieuw de catechismus een belangrijkere plaats geven? Het is urgent zich serieus deze vraag te stellen.

In zijn eerste encycliek, E supremi apostolatus, zoekt paus Pius X de doeltreffende manier om "alles te herstellen in Christus", en nadat hij heeft gesproken over de vorming van de priesters, komt hij tot de behoefte van de gelovigen aan deze vorming. Hij schrijft dan deze opmerkelijke woorden:

"Het voornaamste middel om God zijn heerschappij te geven over de zielen, is het godsdienstonderricht. Hoeveel mensen staan er vijandig tegenover Jezus Christus, hebben een afkeer van de Kerk en van het Evangelie, veeleer uit onwetendheid dan uit kwaadwilligheid (…). Zielentoestand die men niet alleen bij het volk constateert (…), maar tot in de hoge standen toe en zelfs bij hen die overigens een niet alledaagse ontwikkeling bezitten. Daarvandaan het verval van het geloof; want men moet niet aannemen dat de vooruitgang van de wetenschap het verstikt; het is veeleer de onwetendheid; zozeer dat daar waar de onwetendheid groter is, de ongelovigheid grotere vernielingen aanricht."

Zo legt de paus ons een ontwikkelingvoor: de onwetendheid op godsdienstig gebied brengt het verval van het geloof mee, dat de ongelovigheid en zelfs het antichristendom voortbrengt.

Deze bewering van de H. Pius X moet maken dat wij onszelf ondervragen: hebben we voldoende zorg voor ons godsdienstige ontwikkeling, of worden we, wegens onze luiheid en onze onachtzaamheid op dit belangrijkste punt, bedreigd door een onwetendheid op godsdienstig gebied, die veel eerder dan we kunnen bedenken ons geloof achteruit kan doen gaan?

Noodzaak van het godsdienstonderricht in onze tijd

Deze noodzaak van een solide godsdienstonderricht is speciaal waar in onze tijd, om drie voorname redenen.

Allereerst: de aanvallen (direct of indirect, filosofisch, historisch of wetenschappelijk) tegen het geloof en tegen de Kerk zijn nooit zó talrijk en nooit zó hevig geweest.

Vervolgens: tenminste in onze westerse landen hebben onze tijdgenoten heel massaal gekozen voor een materialistische en hedonistische levenswijze,

waarbij zij geen enkele rekening houden met God en de godsdienst. En dat doordringt ook ons, maakt indruk op ons, ontmoedigt ons en verontrust ons.

Tenslotte: daar waar we de kalmte en de sterkte van de waarheid dachten te vinden, een levendig en duidelijk geloof, een steun door het gebed, het onderricht en de liturgie, binnen de katholieke Kerk dus, bij wie we door een onmetelijke (en onverdiende) genade behoren, ondergaan we sedert veertig jaar een werkelijke wanorde, talrijke dwalingen, schandalen, twisten en tegenstellingen. Zodat we in de war gebracht zijn, "radeloze katholieken" om een beroemde uitdrukking over te nemen.

Is het godsdienstonderricht voorbehouden aan de kinderen?

We moeten dus uitgaan van een godsdienstige onwetendheid die ver

Wat we geleerd hebben, verondersteld zelfs dat we het helemaal goed hebben opgenomen, kan niet in ons geheugen blijven tenzij we het herhalen, onderhouden en opfrissen.

is verbreid onder ons. De godsdienstige vorming bereikt niet dezelfde hoogte als onze profane vorming en verlicht ons daarom niet voldoende om onze verantwoordelijkheden (familiale, professionele en burgerlijke), te vervullen en om de rechte weg te volgen en missionair te blijven zelfs in deze crisis van de Kerk.

Maar, er doet zich een bedenking voor: gaat het godsdienstonderricht niet uitsluitend de kinderen aan? Wel, ik heb de catechismus geleerd toen ik jong was: wat kan men meer verlangen?

Een dergelijke gedachte toont precies de dringende noodzaak zijn eigen godsdienstige vorming weer op te nemen. Enkele heel eenvoudige opmerkingen zullen de gelegenheid bieden het aan te tonen.

Catechetische crisis

Allereerst is de catechismus tegen 1960 begonnen in een ernstige crisis te geraken, die vanaf 1970 is toegenomen. Dat betekent dat het catechismusonderricht sedert meer dan veertig jaar niet behoorlijk is geweest.

Alleen de mensen die hun catechismuslessen hebben gevolgd vóór 1960 zijn er enigszins zeker van ongeveer serieuze grondslagen te hebben ontvangen.

Voor alle anderen (en dat zijn er heel wat), is er een startprobleem: een beetje alsof men de beginselen van het lezen heel slecht had geleerd.

Als we tot deze categorie behoren, hebben we een eerste noodzaak waar het de catechismus betreft: niet hem repeteren, maar hem heel eenvoudig leren.

Alle mensen in dat geval, die hun kinderen de catechismus hebben laten opzeggen hebben het vast wel gemerkt: ze hebben lacunes, afgronden zelfs in hun elementaire kennis van de christelijke leer.

Toenemend vergeten

Maar, hortend en stotend hebben we ten minste brokstukken van de catechismus geleerd en onthouden, zelfs door gebrekkige "catechismuslessen" heen. Betekent dat, dat we onze catechismus kennen?

Helemaal niet. Want, uitzonderingen daargelaten, we hebben allemaal de neiging te vergeten wat we, zelfs heel goed, geleerd hebben. Laten degenen die in hun jeugd rijtjes plaatsnamen in de verschillende provincies uit het hoofd hebben geleerd maar eens proberen ze op te zeggen, als zij ze nooit hebben herhaald: ze zullen ondervinden dat ze aarzelen, haperen en stoppen.

Wat we geleerd hebben, verondersteld zelfs dat we het helemaal goed hebben opgenomen (wat hier niet het geval is, vanwege de catechetische crisis), kan niet in ons geheugen blijven tenzij we het herhalen, onderhouden en opfrissen.

Uiteindelijk moeten een arts, een militair, een ingenieur enz. regelmatig hun verworven kennis aan de dag brengen. Waarom zou een christen dat niet moeten doen?

De profane cultuur

Laten we veronderstellen dat we een uitstekende catechismus hebben geleerd tijdens onze kinderjaren. Laten we veronderstellen dat we ons dat heel goed herinneren, omdat we de moeite hebben genomen hem van tijd tot tijd te herlezen. Is dat voldoende? Het antwoord moet krachtig luiden: nee!

Men heeft ons op de basisschool rekenen geleerd. Toen we naar de middelbare school zijn gegaan, heeft men toen geoordeeld dat we voldoende wiskundige kennis hadden? Nee. Omdat ons verstand zich ontwikkeld had, heeft men ons de wiskunde op een diepgaander manier onderwezen.

Werd dat als voldoende beschouwd toen we in de hogere klassen van het lyceum kwamen? Nee. Omdat ons verstand nog meer ontwikkeld was, moest het beter.

Is het proces gestopt in het hoger onderwijs? Nogmaals nee. Omdat ons verstand tot rijpheid kwam, was er voortaan evenredige wiskundige kennis nodig.

Plicht tot ontwikkeling

Welnu! ons verstand heeft zich in gelijke mate ontwikkeld wat betreft de godsdienstproblemen. We pakken ze niet meer aan zoals toen we tien jaar waren. In de loop van het leven hebben we het terrein van ons godsdienstig geweten aanmerkelijk vergroot.

Het is dus volstrekt abnormaal dat onze godsdienstige kennis hardnekkig is blijven staan op de leeftijd van tien jaar, wanneer ons verstand 20 jaar, 30 jaar, 40 jaar enz. heeft bereikt.

We hebben de zware plicht ons op godsdienstig gebied te ontwikkelen naar verhouding van onze profane ontwikkeling en van onze persoonlijke, familiale en professionele verantwoordelijkheden.

De wereld kijkt naar ons

De plicht tot godsdienstige ontwikkeling hebben we ten eerste met betrek-

king tot onszelf. Het merendeel van de mensen verliest het geloof of vlucht in een gevaarlijk fideïsme omdat ze tegenwerpingen niet weten op te lossen die toch tamelijk eenvoudig zijn, maar die de elementaire catechismus niet perse hoefde te behandelen.

De plicht tot vorming raakt speciaal de ouders, die vanuit hun functie de eerste en voornaamste opvoeders van hun kinderen zijn. Wel, de ervaring leert (en het gezonde verstand bevestigt) dat men om behoorlijk te onderwijzen moet weten, en veel moet weten.

De plicht tot vorming raakt ook speciaal al degenen die een sociaal netwerk hebben (in beroep, maatschappelijk verkeer, vereniging, enz). De wereld kijkt naar ons. Zij verwacht van ons een woord van waarheid. Als wij dat, door onze onwetendheid, belemmeren, maken we ons schuldig.

Zich ontwikkelen om te overwinnen

Dus moeten we ons ontwikkelen. Dat niet doen zou betekenen, zich in de gelegenheid brengen om te zondigen door onwetendheid over hetgeen we zouden moeten weten, en door onrechtvaardigheid tegenover de onwetenden.

Men kan zich op duizend en één manieren ontwikkelen. De eerste en de meest eenvoudige is natuurlijk, thuis boeken voor godsdienstonderricht te hebben en ze te lezen (en ze te bestuderen, en ze te herlezen).

Er bestaan ook (dat is voor sommige mensen gemakkelijker) catechismuslessen voor volwassenen. Die zijn niet alleen voor catechumenen. Iedereen kan ze volgen.

Men kan ook luisteren naar lezingen en naar preken, hetzij direct, hetzij opgenomen, en sessies of retraites volgen.

Kortom, er zijn talrijke middelen, aangepast aan ieder persoonlijk geval, maar met een enkel doel: de kennis van het geloof die nodig is om zelf naar de hemel te gaan, en om de zielen die de Voorzienigheid op onze weg plaatst naar de zaligheid te leiden.

"Dit is het eeuwig leven, dat zij U kennen, de enig ware God en Hem die Gij hebt gezonden, Jezus Christus" (Joh. 17, 3).

De zestien raden van de H. Thomas van Aquino om de schat van wetenschap te krijgen

Omdat u mij gevraagd hebt, Johannes, dierbare broeder in Christus, hoe u moet studeren om de schat van wetenschap te krijgen, zal ik u hierover de volgende raad geven:

1. Kom niet meteen bij de zee, maar door kanalen, want men moet door het gemakkelijke tot het moeilijkere komen. Dit is mijn raad, en uw instructie.
2. Ik wens dat u langzaam bent om te spreken, en langzaam om het podium te nemen.
3. Houd de zuiverheid van uw geweten vast.
4. Houd nooit op met bidden.
5. Bezoek vaak met liefde uw cel, als u in de wijnkelder binnen wilt treden.
6. Wees beminnelijk tegenover allen.
7. Bemoei u niet met de daden van anderen.
8. Wees niet te familiair met een ander, want te veel familiariteit veroorzaakt minachting en wordt een afleiding van de studie.
9. Houd u ver van de woorden en daden van wereldlingen.
10. Meng u zich niet in nutteloze discussies.
11. Wees niet nalatig in het navolgen van heiligen en andere goede mensen.
12. Denk niet aan degene die spreekt, maar houd in uw geheugen alle goede dingen die gezegd worden.
13. Zorg dat u alles wat u leest en hoort, begrijpt.
14. Los alle twijfels op.
15. Zorg ervoor alles zo goed mogelijk te ordenen in het arsenaal van de geest, net zoals men een vat vult.
16. Zoek niet wat boven uw vermogen is.

Als u dit pad volgt, zult u heel uw leven bloemen en vruchten, nuttig in de wijngaard van de Heer der Heerscharen, voortbrengen en produceren. Door deze raad op te volgen, zull u bereiken wat u verlangt. Vaarwel!

“Wij hebben de catechismus nodig”

De kinderen weten weinig, maar zijn tegenwoordig opener

Het doorgeven van het geloof heeft zijn vaste plaats in de school. Wij publiceren hier een interview met een godsdienstleraar. Hij stelt dat vandaag de dag de kinderen vanuit de familie en de parochie steeds minder basiskennis op het gebied van het geloof meebrengen. Duidelijk bespeurt hij een omwenteling in die zin, dat de kinderen vandaag veel meer open staan voor het geloof dan twintig jaar geleden.

Interview met een godsdienstleraar

Kunt in het kort een ontwikkeling van deze 22 jaren schetsen, waarin u godsdienstles hebt gegeven. Wat is er in deze tijd veranderd?

Eind tachtiger en deels nog begin negentiger jaren was het voor mij persoonlijk veel moeilijker, godsdienst te onderwijzen. Vooral, omdat de leerlingen – ook in hun wezen – veel meer in verzet kwamen tegen de stof en tegen de leraar en men specifiek godsdienstige onderwerpen veel minder uitvoerig en uitgediept kon behandelen. Men zag zich zowel van de kant van de directie als ook van de kant van de leerlingen gedwongen, meer maatschappelijke onderwerpen te behandelen en het christelijke alleen apologetisch.

Zou u dan zeggen, dat de leerlingen vandaag de dag meer geïnteresseerd zijn, misschien religieus onbevangener en meer aanspreekbaar?

Ja, ze zijn opener en bereidwilliger om zich met godsdienstige onderwerpen bezig te houden, ze zijn ook meer aanspreekbaar. Ik heb in het afgelopen jaar in de hogere klassen heel uitvoerig over de erfzonde en over de H. Mis gesproken, iets wat ik tien jaar geleden nooit gedurfd zou hebben – en misschien de leerlingen ook niet.

Hoeveel procent van de leerlingen brengt een geloofskennis mee vanuit hun familie of vanuit de parochie, die in overeenstemming is met hun leeftijd?

Dat is nog afgenomen, het is moeilijker geworden, op voorkennis terug te grijpen. Procentueel kan ik dat echter maar moeilijk bepalen.

Zou u zeggen, dat ongeveer de helft nog weet wat de transsubstantiatie of de Onbevlekte Ontvangenis van Maria is?

Wel, het laatste, dat weet geen enkele leerling meer. Wat transsubstantiatie is, dat wel. Op heel rudimentaire basisbegrippen – wat transsubstantiatie is, wat verlost zijn door Jezus Christus is – kan men merkwaardigerwijs toch nog teruggrijpen.

Zijn er onderwerpen waarbij de leerlingen tegenwoordig bijzonder aanspreekbaar zijn?

Ik geef u een voorbeeld: vroeger was het extreem moeilijk, met jongeren rond de 13 – 15 jaar bijbelse onderwerpen op te nemen. Dat is tegenwoordig gemakkelijker geworden. Dat interesseert ze ook: hoe dat zit met de wonderen, ook met de kruisiging enzovoort, natuurlijk ook tegen de achtergrond van de film “The Passion”. Ook het Oude Testament ontmoet in de onderbouw veel belangstelling.

Hoe tevreden bent u met het aanbod van leermiddelen voor het vak godsdienst, dat door experts op het gebied van godsdienstonderwijs in de Kerk bewerkt wordt?

Daarmee ben ik helemaal niet tevreden. In de jaren tachtig hebben we veel met …?? gewerkt – toen was er een duidelijk superkritische overmaat aan maatschappelijke onderwerpen. Nieuwere leermiddelen willen de leerlingen met veel beelden en niet-religieuze teksten benaderen. Maar dat wordt dikwijls door de leerlingen ook direct als zodanig herkend: als een aanprijzen (??). En de feitelijke harde christelijk-religieuze onderwerpen worden te weinig, te vaag, te algemeen en te weinig precies behandeld.

Het persoonlijk getuigenis is belangrijk, wanneer het om het geloven gaat. Hoe maakt u dat als leraar waar, als u voor de klas staat?

Het is natuurlijk goed, voorbeeld te zijn door een authentiek leven, dat moet iedere godsdienstleraar doen.

Maar ik ben van mening dat het belangrijker is, de leerlingen werkelijk het geloof, het "Depositum fidei", door te geven. Ze moeten daarom goede boeken hebben. In het gesprek met de andere collega's, zelfs van de vakken Latijn en wiskunde, neig ik ertoe te zeggen, wanneer die over aantekenboekjes spreken, dat we weer een catechismus nodig hebben of dat de leraren voor zichzelf in kernspreuken zo'n catechismus moeten opbouwen. We moeten meer waarden leggen op de grondwaarheden van het geloof – naast het persoonlijk getuigenis. Maar men mag in geen geval met het persoonlijk getuigenis daarvan afwijken en het doorgeven van de basiskennis van het geloof minachten. Men heeft werkelijk weer een catechismus nodig naast het lesboek.

Hoe staat men dan als godsdienstleraar in het college?

Wel, als u meent dat men op de een of andere manier aangevallen wordt en zich moet verdedigen, dan is dat tegenwoordig helemaal niet meer het geval. Dat was zo eind jaren tachtig, toen er collega's waren, die vanaf een verlicht humanistische positie op iemand neerkeken. Maar nu komt dat helemaal niet meer voor.

Dat klinkt alsof het klimaat op de scholen iets ontideologiseerd is. Zou u dat zo willen bevestigen?

Ja, zo is het precies.

Laten we teruggaan naar het godsdienstonderricht. Wat houdt de leerlingen werkelijk bezig? Vragen over een leven na de dood, of waarom maak ik het goed en een ander slecht?

Het zoeken naar rechtvaardigheid en het existentiële, dat in uw vraag doorklinkt, stond bij de leerlingen vroeger sterker op de voorgrond. Dat morele elan, dat in botsing komt met de onrechtvaardigheden van deze wereld, is naar mijn ervaringen minder geworden. Ze zijn bezig met hun eigen leven, met hun eigen vragen. Maar dit heel grote "rechtvaardigheid in de wereld tot stand brengen" is minder geworden. In dit opzicht is het geloofsbegrip vandaag de dag meer privaat en individueel. Maar: aids in Afrika bijvoorbeeld interesseert ook de leerlingen rond de leeftijd van 16 jaar. In de klassen behandel ik nu de abortus en de bescherming van het leven. Daaraan zijn ze zeer geëngageerd, denken ook verder mee en zijn sterk – zonder dat ik dat al beïnvloed heb – tegen abortus en voor het leven. Deze vragen waren vijf jaar geleden nog veel moeilijker ter sprake te brengen.

Zou u nog andere onderwerpen kunnen noemen, die de leerlingen interesseren?

Ik heb een klas met kinderen van 14 jaar, daarin doorlopen we onze leerstof en de kinderen doen ook bij vragen over de H. Schrift goed mee. Het onderwerp occultisme interesseert hun tegenwoordig ook niet meer zo – dat was zeven of acht jaar geleden het grote thema, wanneer men aan de klas vroeg, wat ze graag zou willen doen. Maar ik vraag ook niet meer: "Wat zouden jullie willen doen?", maar we hebben ons leerplan, ik heb mijn ideeën, dat we dit en dat moeten doen. Dan is er gewoonweg geen discussie meer.

Hoe vat u uw godsdienstonderricht op? Als zuiver overdracht van kennis of toch ook als catechese en doorgeven van uw geloof?

In ieder geval als catechese! De kennisoverdracht in het godsdienstonderricht bestaat erin, de gehele, onverkorte waarheid door te geven. Daarom ook in de zin van een catechismus, zoals ik al zei. Het gaat er niet om, eenvoudig alleen mooie verhalen te vertellen, waar men existentieel iets uit kan halen. Wat dat betreft is kennisoverdracht de basis. Maar zoals ik in het onderricht – evenals alle leraren – ook een opvoedingstaak heb en daartoe een opdracht heb gekregen van de ouders, zo zie ik mezelf bij het godsdienstonderricht ook als iemand, die van de Kerk de opdracht heeft gekregen, catechese te geven, die moet overtuigen en leiden – waarbij ik nu niet direct het woord missie zou willen gebruiken.

De dorpspastoor geeft godsdienstles

Godsdienstpedagogie of theologie is vandaag de dag niet precies een modeberoep. Vroeger of later komen er minder godsdienstleraren. Zou men afgezien van de klassen, waarin het om de voorbereiding van de Eerste Communie of het Vormsel gaat, ook evangelische en katholieke christenen tezamen kunnen onderrichten, dus een oecumenisch godsdienstonderricht aanbieden?

Nee, absoluut niet. Omdat daarmee het betreffende profiel verloren gaat. En dat is ook op geen enkele manier in overeenstemming met de eis van catechese.

Radeloze katholieken

Hoofdstuk VIII: Van de Nederlandse Catechismus tot de 'Pierres Vivantes'

mgr Marcel Lefebvre

Skelet van het geloof

In katholieke kringen hoorde en hoor ik altijd weer de opmerking: "Men wil ons een nieuwe godsdienst opdwingen". Zijn zulke woorden overdreven? De modernisten, die overal de Kerk zijn binnengeslopen en daar het hoogste woord voeren, hebben eerst geprobeerd gerust te stellen: "Neen, neen, u hebt die indruk, omdat verouderde vormen om dringende redenen door andere zijn vervangen. Men kan niet meer precies zo bidden als vroeger, men moest wat verstoft was weer opfrissen, een voor de mensen van onze tijd begrijpelijke taal invoeren, ons open betonen tegenover onze afgescheiden broeders... Maar veranderd is er natuurlijk niets".

Spoedig reeds werden zij minder voorzichtig, en de brutaalsten kwamen ermee voor de dag, zij het in de kleinste kring - voor mensen die voor hun zaak waren gewonnen -, zij het openlijk. Een zekere pater Cardonnel[1] ging zich veelvuldig te buiten in aankondigingen van een nieuw Christendom, waarin "de welbekende transcendentie, die God tot heerser van het universum maakt" moest worden bestreden; hij beriep zich openlijk op het modernisme van Loisy: "Als u in een christelijk gezin werd geboren, zijn de catechismussen die u hebt geleerd de skeletten van het geloof". "Ons Christendom", verkondigde hij, "verschijnt in het gunstigste geval in een neokapitalistische gestalte". Kardinaal Suenens riep, nadat hij de Kerk op zijn eigen manier opnieuw had gesticht, ertoe op "voor het breedst mogelijke theologische pluralisme open te staan", en eiste de invoering van een "hiërarchie der waarheden" ten aanzien van datgene wat men vast zou moeten geloven, datgene wat men tenminste enigermate zou moeten geloven, en datgene wat niet van betekenis zou zijn.

In 1973 gaf abbé Bernard Feillet[2] in de vertrekken van het aartsdiocees Parijs, in de meest officiële vorm, in het kader van de "christelijke volwassenenvorming"(formation chrétienne des adultes), een college, waarin hij meermaals beweerde: "Christus heeft de dood niet overwonnen. Hij werd door de dood gedood. Op het niveau van het leven is Christus overwonnen en zullen wij allemaal worden overwonnen. Want - het geloof wordt door niets bewezen - zal die schreeuw van protest luiden tegen dit universum, dat, zoals we zojuist hebben gezegd, eindigt met de waarneming van de absurditeit, met het bewustzijn van de verdoemenis en met de realiteit van het niets".

Op de Index

Ik zou een aanzienlijk aantal van zulke gevallen kunnen citeren, die meer of minder stof hebben doen opwaaien, die min of meer, menigmaal weliswaar ook helemaal niet, afgekeurd werden. Maar dat is de grote massa van het christelijke volk ontgaan; had men iets dergelijks via de krant ervaren, dan dacht men aan misbruiken, totaal zonder algemeen karakter, die het eigen geloof niet in gevaar brachten.

Men begon zich pas af te vragen en ongerust te worden, toen men in de handen van kinderen godsdienstboeken aantrof, die de katholieke leer niet meer zo uiteenzetten, zoals zij sedert onheuglijke tijden was verkondigd.

Alle nieuwe catechismussen waren min of meer door de Nederlandse Catechismus geïnspireerd, die voor het eerst in 1966 werd gepubliceerd. De beweringen die dit werk bevatte waren zó uit de lucht gegrepen, dat de paus een commissie van kardinalen opdracht heeft gegeven tot een controle, die dan in april 1967 in Gazzade in Lombardije heeft plaatsgevonden. Deze commissie nu heeft er tien punten uitgelicht en de H. Stoel aanbevolen desbetreffend wijzigingen te eisen. Dat was een voor naconciliaire gewoonten veelbetekenende handelwijze: slechts te verklaren dat de betreffende punten niet met de leer van de Kerk overeenstemmen. Enige jaren voordien zou men ze rondweg hebben veroordeeld en de Nederlandse Catechismus zou op de Index* gekomen zijn. De aangepakte dwalingen of uitlatingen zijn inderdaad een aanval op de wezenlijke substantie van het geloof.

Dwalingen

En wat vinden wij daar? De Nederlandse Catechismus weet niets van engelen en leert niet dat de menselijke ziel onmiddellijk door God wordt geschapen. Hij geeft te verstaan dat de erfzonde niet door onze oer-voorouders en al hun nakomelingen werd geërfd, maar dat de mensen zich dit tengevolge van hun leven midden in de menselijke samenleving, waarin het kwaad heerst, op de hals hebben gehaald. Dit zou in zekere zin een epidemisch karakter hebben. Van de maagdelijkheid van Maria wordt in deze catechismus niet ondubbelzinnig getuigd. Er wordt niet gezegd dat Onze Heer voor ons is gestorven, door de Vader met dit doel gezonden, en dat de goddelijke genade ons tegen deze prijs weer werd geschonken. Consequent wordt daarom de Mis als een feestmaal voorgesteld en niet als een offer. Noch de werkelijke tegenwoordig-

heid noch de realiteit van de transsubstantiatie worden op ondubbelzinnige wijze bevestigd.

De onfeilbaarheid van de Kerk en het feit dat zij in het bezit is van de waarheid, zijn uit deze manier van onderricht evenzo verdwenen als de mogelijkheid van het menselijk verstand "de geopenbaarde geheimen te duiden en te begrijpen". Zo eindigt men bij het agnosticisme en het relativisme. Het ambtelijk priesterschap wordt versmald. Het bisschopsambt wordt als een mandaat beschouwd, dat hem door het "Volk Gods" toevertrouwd zou zijn, en hun leergezag als een sanctioneren van datgene wat de gemeenschap van gelovigen zou geloven. De paus verliest zijn volle, hoogste en universele macht.

De allerheiligste Drievuldigheid, het geheim van de drie goddelijke Personen, wordt niet toereikend uiteengezet. De kardinalencommissie laakt ook de voorstelling van de werkzaamheid der sacramenten, de definitie van het wonder en het lot, dat de zielen der rechtvaardigen na de dood is voorbehouden. Zij toont ook onduidelijkheden aan in de uiteenzetting der zedenwetten en in de "oplossing van gewetensvraagstukken", waardoor de onontbindbaarheid van het huwelijk te licht wordt opgevat.

Volledig afwijzend

Zelfs wanneer al het overige in dit boek "goed en lofwaardig" is - waarover men zich niet moet verwonderen, want de modernisten hebben, zoals de H. Pius X nadrukkelijk heeft opgemerkt, altijd al waarheid en dwaling vermengd - bevat het zeker genoeg om te kunnen zeggen dat het hier om een volledig afwijkend, voor het geloof hoogst gevaarlijk werk gaat. Nu hebben echter de aanstichters van deze onderneming, zonder het rapport van de kardinalencommissie af te wachten, en zelfs in de grootste haast, vertalingen in verscheidene talen uitgegeven. En daarna werd de tekst nooit meer gewijzigd. Het rapport van de kardinalencommissie werd dikwijls aan de inhoudsopgave toegevoegd, menigmaal zelfs dat niet. Later zal ik nog over het probleem van de gehoorzaamheid spreken. Wie is in deze zaak ongehoorzaam? Iemand die een dergelijke catechismus aan de kaak stelt?

De Hollanders zijn op deze weg vooruitgegaan, wij hebben ze snel ingehaald. Ik wil geen historisch overzicht van de Franse catechese geven en mij liever meteen met haar laatste noodlottige fase bezighouden: namelijk met het "Recueil catholique de documents privilégiés de la foi"(Katholieke verzameling van preferente geloofsdocumenten) met de titel "Pierres Vivantes"(Levende Stenen) en een vloed van "catechetische leerdocumenten"(parcours catéchétiques). Deze documenten zouden in vraag-en-antwoord vorm moeten zijn opgesteld om de definitie van het woord catechese, dat nadrukkelijk in al deze documenten wordt gebruikt, recht te laten wedervaren. Zij hebben echter deze opbouwende methode, die een systematisch aanleren van de geloofsinhoud toestond, opgegeven en geven bijna nooit een antwoord. Pierres Vivantes hoedt zich ervoor, waar dan ook over, beslist te getuigen, behalve over de nieuwe, ongebruikelijke en aan de traditie vreemde meningen.

Sociale strijd

De dogmata worden, als men ze überhaupt nog noemt, zo behandeld als zouden zij de speciale geloofsleer zijn van een deel van de mensheid, dat dit boek «de christenen» noemt en die mèt de joden, de protestanten en de boeddhisten, ja zelfs met de agnostici en de atheïsten op één lijn worden geplaatst. In verscheidene leerdocumenten worden de "animatoren van de catechese" aangemoedigd, zo te handelen, dat het kind een of andere godsdienst aanneemt, om het even welke. Overigens is het ook voor het kind van belang naar ongelovigen te luisteren, die het veel zouden kunnen leren. Het zou vooral belangrijk zijn "teams te vormen", in de klas onder elkaar hulpvaardig te zijn, voor morgen de sociale strijd voor te bereiden, waar men aan zou moeten deelnemen, zelfs aan de zijde van de communisten, zoals de opbouwende geschiedenis van Madeleine Delbrêl [3] het ons toont, die in de Pierres Vivantes even wordt aangeroerd en waarover in bepaalde leerdocumenten uitvoerig wordt verteld. Een andere 'heilige' die aan de kinderen ten voorbeeld wordt gesteld is Martin Luther King, terwijl men Marx en Proudhon als "grote verdedigers van de arbeidersklasse" roemt, die "schijnbaar van buiten de Kerk komen". De Kerk zou deze strijd immers reeds hebben willen opnemen, maar zij zou niet hebben geweten hoe zij dat zou hebben kunnen inrichten. Zij zou zich ermee tevreden hebben gesteld "de ongerechtigheid aan te klagen". Dergelijke dingen leert men de kinderen!

H. Schrift

Maar nog bedenkelijker is het feit, dat men de reputatie van de H. Schrift, het werk van de H. Geest, bederft. Terwijl men zou verwachten, dat de verzameling van de uit de bijbel uitgekozen teksten begint met de schepping van de wereld en van de mens, plaatst Pierres Vivantes het boek Exodus aan het begin, onder de titel: "God schept zijn volk". Hoe zouden de katholieken over deze verdraaiïng van de woorden niet in de hoogste mate buiten zichzelf raken en diep verontwaardigd zijn. Men moet doorgedrongen zijn tot het eerste boek Samuel, om daar op Genesis terug te komen en te ervaren dat God de wereld niet heeft geschapen. Ik verzin niets, ook ditmaal niet, hier staat het: "De auteur van dit verhaal van de schepping vraagt zich af, zoals veel mensen dat doen, hoe de wereld wel begonnen is. Enige gelovigen hebben nagedacht. Een van hen heeft een dichtwerk geschapen...". Daarna hebben aan het hof van Salomon andere wijzen nagedacht over het probleem van het kwaad. Om dit te verhelderen hebben zij een "beelden-

De dogmata worden, als men ze überhaupt nog noemt, zo behandeld, als zouden zij de speciale geloofsleer zijn van een deel van de mensheid. Het is vooral belangrijk onder elkaar hulpvaardig te zijn en de sociale strijd voor morgen voor te bereiden.

de vertelling" geschreven, en zo krijgen wij de bekoring van Adam en Eva, maar niet de straf. Hier breekt de vertelling af. God straft dus niet, juist zoals de nieuwe Kerk niet meer veroordeelt, behalve diegenen die trouw blijven aan de traditie. De erfzonde, die met aanhalingstekens wordt geciteerd, is een "aangeboren ziekte", een "gebrek, dat terugreikt tot de oorsprong der mensheid": een zeer vage, onverklaarbare zaak.

Zo stort natuurlijk de totale godsdienst in elkaar. Wanneer men met betrekking tot het probleem van het kwaad niet meer kan antwoorden, heeft het geen zin meer te prediken, de Mis te lezen, biecht te horen. Wie zou er nog naar ons luisteren?

Vrome legende

Het Nieuwe Testament begint met Pinksteren. Het accent ligt op deze eerste gemeente, die uitbreekt in een schreeuw van geloof. Daarna "herinneren" deze christenen het zich, en de geschiedenis van Onze Heer bij stukjes en beetjes omhoog uit de nevel van hun herinnering. Zij begint met het einde: met het Laatste Avondmaal en Golgotha. Dan komt het openbare leven van Jezus en tenslotte de jeugd, onder de dubbelzinnige titel: "De eerste discipelen vertellen over de jeugd van Jezus".

De catechismussen antwoorden met een assortiment van voorstellingen en ontwerpen voor het leven. De gelovige blijft niets anders over dan zichzelf een persoonlijke godsdienst voor te stellen.

Op een dergelijke basis hebben de leerdocumenten het niet moeilijk begrijpelijk te maken, dat de evangeliën met betrekking tot de jeugd van Jezus een vrome legende zijn, zoals de oude volkeren ze plachten te dichten wanneer zij de biografieën van hun grote mannen natekenden. Pierres Vivantes levert overigens een late datering van de evangeliën, die hun geloofwaardigheid vermindert, en toont in een tendentieuze voorstelling de apostelen en hun opvolgers predikend, celebrerend en lerend, alvorens zij "het leven van Jezus, op grond van de ervaringen uit hun eigen leven, nogmaals lezen". Een volledige verdraaiïng: hun persoonlijke ervaring wordt tot oorsprong van de openbaring, in plaats van dat de openbaring hun gedachten en hun leven vormt!

Leven na de dood

Met betrekking tot de uitersten** zorgt Pierres Vivantes voor een verontrustende verwarring. Wat is de ziel? "Men heeft adem nodig om te rennen, men heeft adem nodig om moeilijke dingen klaar te spelen. Als iemand is gestorven zegt men: Hij heeft zijn laatste adem uitgeblazen. De adem is het leven, leven in het diepste binnenste van de mens. Men noemt dat ook wel de 'ziel'". In een ander hoofdstuk wordt de ziel met het hart gelijkgesteld, het hart dat slaat, het hart dat liefheeft. Dat hart is ook de zetel van het geweten. Hoe moet men hier nog de weg vinden? Waaruit bestaat dus de dood? De auteurs van het boek zwijgen daarover: "Voor menigeen is de dood de definitieve stilstand van het leven. Anderen vermoeden dat men ook na de dood nog leven kan, maar ze weten niet of dat werkelijk zeker is. Weer anderen zijn er helemaal zeker van; tot dezen behoren ook de christenen". Het kind hoeft alleen maar te kiezen: over het wezen van de dood kan men van mening verschillen. Maar is dan de deelnemer aan het catechismusonderricht geen christen? Als dat het geval is, waarom spreekt men dan tot hem over christenen in de derde persoon, in plaats van beslist te zeggen: "Wij echter weten dat er een eeuwig leven is, dat de ziel niet sterft"? Het paradijs wordt voorwerp van een evenzo voor verschillende uitleg vatbare uiteenzetting:«De christenen spreken dikwijls over het paradijs om de volkomen vreugde erover tot uitdrukking te brengen, dat zij na de dood voor altijd met God verenigd zullen zijn: dat is de "hemel", het rijk Gods, het eeuwige leven, het rijk van vrede".

Deze verklaring blijft zeer hypothetisch. Het schijnt, als zou men slechts met een manier van spreken te doen te hebben, een geruststellende, beeldende uitdrukking, die de christenen gebruiken. Onze Heer heeft ons echter, wanneer wij zijn geboden onderhouden, de he -mel beloofd, die de Kerk altijd heeft gedefinieerd als "een plaats van volkomen gelukzaligheid, waar de engelen en de uitverkorenen God aanschouwen en Hem voor altijd bezitten". De nieuwe catechese toont een ondubbelzinnige verwijdering van datgene, waarvan in de catechismussen tot nu toe werd getuigd. Dat kan slechts tot verdwijning van het vertrouwen in de tot nu toe geleerde waarheden en tot een geestelijke onttakeling leiden. Waartoe moet men zijn ongeordende begeerten overwinnen en de smalle weg begaan, wanneer men niet precies weet wat de christen na de dood wacht?

De katholiek gaat niet naar zijn priesters en naar zijn bisschop om daar inspiratie op te doen, die het hem mogelijk maakt zich een voorstelling te maken van God, de wereld en de uitersten: hij vraagt hen, wat hij moet gelo- ven en wat hij moet doen.

Jacht op zekerheden

Wanneer zij hem antwoorden met een assortiment van voorstellingen en ontwerpen voor het leven, blijft hem niets anders over dan zichzelf een persoonlijke godsdienst voor te stellen: hij wordt protestant. De catechese maakt kleine protestanten van de kinderen.

De leuze van de hervorming is de jacht op 'zekerheden'. Men bekritiseert christenen die ze bezitten en ze zogenaamd behoeden als een vrek zijn schat. Zij worden beschouwd als egoïsten, als zelfvoldaan, men belastert ze. Men zou zich voor tegengestelde meningen moeten openstellen, de verschillen gedogen, de ideeën van de vrijmetselaars, de marxisten, de mohammedanen, ja zelfs de animisten moeten respecteren. Het kenmerk van een heiligend leven zou de dialoog met de dwaling zijn.

Dan echter is alles veroorloofd. Ik heb verder hierboven de gevolgen genoemd van de nieuwe definitie van het huwelijk. Het zijn niet slechts eventuele gevolgen, die kunnen optreden als de christenen deze definitie letterlijk zouden nemen. De feitelijke gevolgen hebben veeleer niet op zich laten wachten:

wij constateren ze in de zedeloosheid, die zich van dag tot dag verder uitbreidt. Nog ontstellender echter is dat de catechese daarbij te hulp schiet. Laten wij het "catechetisch lesmateriaal" (matériel catéchétique), zoals men dat vandaag noemt, nemen, dat ongeveer in 1972 in Lyon met een imprimatur werd gepubliceerd en bestemd is voor de opvoeders. De titel is "Voici l'homme" (Ziedaar de mens - ecce homo). In de aan de moraal gewijde paragraaf wordt beweerd: "Jezus heeft niet de bedoeling gehad een 'moraal' na te laten aan latere generaties, noch een politieke, noch een seksuele of welke andere ook... De enige eis die bestaat, is de liefde van de mensen tot elkander. Voor het overige zijn jullie vrij: het is aan jullie om in iedere situatie de beste manier te kiezen om jullie liefde tot jullie medemensen uit te drukken".

De paragraaf "zuiverheid" in hetzelfde geschrift trekt dan de praktische consequenties uit deze algemene wet. Aangezien men met geringschatting voor Genesis verklaard heeft, dat de kleding eerst laat ontstaan is, "als teken van sociale rang, van een waardigheid" en "om een rol te spelen, iets voor te spiegelen", wordt de zuiverheid op de volgende manier gedefinieerd: "Zuiver zijn wil zeggen in orde zijn, de natuur trouw zijn... Zuiver zijn wil zeggen, in harmonie, in vrede met de aarde en de mensen zijn, met de grootse krachten van de natuur, zonder weerstand, zonder geweld, in harmonie zijn". Dan volgt een vraag met een antwoord: "Is een dergelijke zuiverheid met de christenen te verenigen?" Zij is niet slechts daarmee te verenigen, zij is voor een waarachtige, menselijke en christelijke zuiverheid noodzake-lijk. Jezus Christus heeft geen van deze ontdekkingen, deze verworvenheden, die de vrucht zijn van het lange zoeken der volkeren, verloochend of verworpen. Juist integendeel. Hij is gekomen om haar buitengewoon te verruimen:"Meent niet, dat Ik gekomen ben, om de Wet of de profeten op te heffen. Ik ben niet komen opheffen, maar volmaken"(Mt. 5, 17). Om hun beweringen kracht bij te zetten voeren de opstellers de H. Maria Magdalena als voorbeeld op: "In dit gezelschap was zij de reine, omdat zij veel heeft liefgehad, diep heeft bemind". Zo misvormt men het evangelie: bij Maria Magdalena houdt men alleen aan haar zonde vast, aan haar verdorven leven. De vergeving, die Onze Heer haar geschonken heeft, wordt voorgesteld als een goedkeuring van haar vroeger leven, zonder acht te slaan op de goddelijke vermaning: "Ga heen, en zondig voortaan niet meer". (Joh. 8, 11) Men slaat ook geen acht op het vaste besluit, dat de zondares tot aan Calvarië voerde en dat haar tot aan haar levenseinde trouw aan haar Meester liet blijven. In dit stuitende boek bestaan er werkelijk geen grenzen: "Mag men een verhouding met een meisje hebben", vragen de auteurs, "zelfs wanneer men heel goed weet dat het hier slechts om een pleziertje gaat of om de ervaring met vrouwen?" Zij antwoorden: "Het probleem van de wetten der zuiverheid zo te stellen, zou een echte man, een man die liefheeft, een christen, onwaardig zijn. Zou dat niet betekenen de man in een dwangbuis te steken, een ondraaglijk juk op de dwingen? Terwijl Christus toch juist is gekomen, om ons van het drukkende juk van de wet te bevrijden: "Want mijn juk is zacht, mij last is licht"(Mt. 11, 30). Zo legt men de heiligste woorden uit om de zielen te gronde te richten! Van de H. Augustinus hebben ze maar één zin vastgehouden: "Heb lief, en doe wat je wilt!"[4]

Uit Canada heeft men mij schandelijke boeken gestuurd, die daar verschenen zijn. Daarin wordt alleen maar over seks gesproken, en dat nog wel met hoofdletters: "Seksualiteit, in het geloof beleefd", "De Opwaardering van de Seksualiteit", etc. De afbeeldingen zijn absoluut afstotelijk. Het ziet ernaar uit, dat men in het kind met alle geweld de seksuele begeerte en de seksuele bezetenheid wil doen ontvlammen en het wil laten geloven, dat er in het leven niets anders is dan dat. Talrijke ouders hebben geprotesteerd, inspraak geëist, maar er was niets aan te doen, en dat heeft zijn reden. Op de laatste bladzijde staat te lezen dat deze catechismussen door de commissie voor de catechese officieel zijn goedgekeurd. De toestemming tot drukken werd gegeven door de voorzitter van de bisschoppelijke commissie voor het godsdienstonderricht te Quebec!

Een andere door het Canadese episcopaat goedgekeurde catechismus roept het kind op met alles te breken: met zijn ouders, met de traditie, met de maatschappij, om zo zijn persoonlijkheid te hervinden, die door al deze bindingen wordt verstikt, om zich te bevrijden van de complexen, die in hem ontstaan door de samenleving of het gezin. Degenen die dit soort raad geven, zoeken altijd bewijzen uit het evangelie en beweren, dat Christus ons deze breuk heeft voorgeleefd en zich aldus als Zoon van God heeft geopenbaard. Hij zelf wil dus dat wij hetzelfde doen.

Kan men onder verantwoordelijkheid van de bisschoppelijke autoriteit een zo aan de katholieke godsdienst tegenstrijdige opvatting aannemen? In plaats van over een breuk te spreken, zou men over bindingen moeten spreken, die wij moeten terugvinden, omdat die ons leven uitmaken. Wat is de liefde tot God anders dan een binding met God, gehoorzaamheid aan God en aan zijn geboden? De binding aan de ouders, de liefde tot de ouders zijn banden van het leven en niet van de dood. Nu echter stelt men ze aan het kind voor als iets waardoor het gedwongen en opgesloten wordt, waardoor afbreuk wordt gedaan aan zijn persoonlijkheid en waarvan het zich daarom moet bevrijden.

Neen, u mag uw kinderen niet op deze wijze te gronde laten richten. Ik zeg heel openlijk: u mag hen niet naar dit catechismusonderricht, waardoor zij het geloof verliezen, sturen!

1. Pater Jean Cardonnel O.P., als zeer progressief en marxistisch bekend staande professor in de theologie. (zie ook Hs zoveel, aant, zoveel)
2. Bekende progressieve pastoor van de kapel Saint Bernard de Montparnasse, met een grote 'basisgemeente'.
3. Bekende bekeerlinge en voorvechtster voor de rechten van de arbeiders. Gestorven in 1951.
4. "Dilige et quod vis fac" (in Ep. Joannis, tract. VII. 8)

* lijst van verboden boeken.

** de vier uitersten van de mens zijn: de dood, het oordeel, de hemel of de hel.

Wie geloven wil moet denken!

Het Eerste Vaticaans Concilie boog zich in zijn derde zitting over het vraagstuk van het katholieke geloof. Waar komt het geloof vandaan? Wat is het geloof en hoe komt de geloofsdaad tot stand? Wat is zijn verhouding met rede en verstand? Zeer duidelijk brengen de concilievaders in de constitutie ''Dei Filius'' en in de daar bij horende canones het belang naar voren van de werkzaamheid van het verstand. God heeft aan de mensen hun verstand gegeven opdat zij door het te gebruiken tot geloof kunnen komen. Wie dus wil geloven moet denken!

De Openbaring

De heilige moeder, de Kerk, houdt vast en leert: God, de grond en het doel van alle dingen, kan met het natuurlijke licht van het menselijk verstand uit de geschapen dingen met zekerheid gekend warden. "Want zijn onzichtbaar Wezen is van de schepping der wereld af bij enig nadenken uit het geschapene duidelijk te kennen" (Rom. 1, 20). Toch heeft het Hem in zijn wijsheid en goedheid behaagd langs een andere en wel bovennatuurlijke weg zichzelf en zijn eeuwige wilsbesluiten aan het mensdom te openbaren.

De uitwerking van deze goddelijke openbaring is ook, dat datgene, wat in de goddelijke dingen voor het menselijk verstand op zichzelf ontoegankelijk is, door allen gemakkelijk, met vaste zekerheid en zonder enige vermenging met dwaling kan worden ingezien.

Deze bovennatuurlijke openbaring is naar het geloof van de gehele Kerk vervat in 'geschreven boeken en ongeschreven overleveringen, die de apostelen uit Christus' mond ontvangen hebben of die door de apostelen op ingeving van de Heilige Geest als het ware van hand tot hand zijn doorgegeven en zo tot ons zijn gekomen'...

Het geloof

Aangezien de mens volledig afhankelijk is van God als zijn Schepper en Heer, en de geschapen rede geheel onderworpen is aan de ongeschapen waarheid, zijn wij verplicht in het geloof aan de zich openbarende God de volle gehoorzaamheid van het verstand en van de wil te betonen. Dit geloof, dat het begin is van het menselijk heil, belijdt de katholieke Kerk als een bovennatuurlijke deugd, waardoor wij onder de invloed en de steun van de genade Gods geloven, dat het door Hem geopenbaarde waar is, niet omdat wij de innerlijke waarheid der dingen met het natuurlijke licht van de rede doorschouwen zouden, maar op het gezag van de openbarende God zelf, die noch misleiden kan, noch misleid kan worden…

Opdat niettemin de dienende gehoorzaamheid van ons geloof in overeenstemming zou zijn met de rede, behaagde het God aan de innerlijke bijstand van de Heilige Geest uitwendige tekenen van zijn openbaring te verbinden: namelijk goddelijke werken, in de eerste plaats wonderen en profetieën...

Met goddelijk en katholiek geloof moet dus al datgene geloofd worden, wat in het geschreven of overgeleverde Woord Gods vervat is en door de Kerk in plechtige beslissing of door gewone en algemene leerverkondiging als door God geopenbaard, als te geloven wordt voorgelegd.

Daar "het zonder geloof onmogelijk is God welgevallig te zijn" (Hebr. 11 ,6) en tot de gemeenschap van zijn Zoon te komen, zo heeft nooit iemand zonder dit geloof rechtvaardiging gevonden en niemand kan het eeuwige leven deelachtig worden, wanneer "daarin niet volhardt tot het einde" (Mt. 10, 22; Mt. 24, 13)…

Geloof en Verstand

Steeds heeft de katholieke Kerk eenstemmig vastgehouden - en dat doet zij nog steeds - dat er een tweevoudige kenorde is, niet alleen onderscheiden in hun kenmogelijkheid, maar ook in hun object. Onderscheiden in kenmogelijkheid, omdat wij in de ene orde met de natuurlijke rede, in de andere met het goddelijke geloof kennen, onderscheiden in object, omdat ons buiten datgene, wat het natuurlijke verstand kan doorgronden, in God verborgen geheimenissen te geloven worden voorgelegd...

Wanneer echter het door het geloof verlichte verstand ijverig, vroom en zuiver zoekt, verkrijgt het door Gods genade enigermate een inzicht in de geheimenissen en wel een zeer vruchtbaar, zowel uit de overeenkomst (analogie) met datgene, wat zij op natuurijke wijze begrijpt, als uit de samenhang der geheimenissen onderling en met de laatste bestemming van de mens. Nooit echter zal het de waarheden van het geloof geheel kunnen doorschouwen, zoals dat het geval is met de waarheden, die het kennisobject zijn, waarop het verstand is aangelegd. Want de goddelijke geheimenissen gaan naar hun wezen het geschapen verstand zozeer te boven, dat ze ook na te zijn overgedragen door de openbaring en ook na hun aanneming in het geloof toch door de sluier van het geloof zelf bedekt en als het ware door duisternis omhuld blijven, zolang wij in dit sterfelijke leven als pelgrims ver van de Heer zijn.

Hoewel het geloof boven het verstand staat, zo kan er toch nooit een werkelijke tegenstelling zijn tussen geloof en rede, omdat dezelfde God, die de geheimenissen openbaart en het geloof ingeeft, de mensenziel ook het licht van de rede heeft gegeven…

Geloof en rede zijn dus nimmer met elkaar in strijd, doch ondersteunen elkaar juist wederkerig...

Canones :

De Openbaring
1. Wie zegt, dat de ene en ware God, onze Schepper en Heer, met het natuurlijke licht van het menselijk verstand, door dat wat gemaakt is, niet met zekerheid gekend kan worden, die zij uitgesloten.

Het geloof
1. Wie zegt, dat het menselijke verstand zo onafhankelijk is, dat daaraan het geloof niet door God zou kunnen worden bevolen, die zij uitgesloten.
2. Wie zegt, dat het goddelijke geloof zich niet onderscheidt van het natuurlijke weten aangaande God en van de natuurlijke zedeleer en dat het daarom voor het goddelijke geloof niet nodig is de geopenbaarde waarheid op het gezag van de zich openbarende God te geloven, die zij uitgesloten.
3. Wie zegt, dat de goddelijke openbaring niet door uiterlijke tekenen geloofwaardig kan worden,... die zij uitgesloten.
4. Wie zegt, dat er geen wonderen kunnen gebeuren en dat daarom alle wonderberichten, ... tot de legenden en mythen te rekenen zijn; ... die zij uitgesloten.
5. Wie zegt, dat de instemming met het christelijk geloof niet vrij is, maar noodzakelijk zou plaatsvinden op grond van de bewijzen van het menselijk verstand, ... die zij uitgesloten.
6. Wie zegt, dat gelovigen ... reden zouden kunnen hebben het geloof... in twijfel trekken, tot zij het wetenschappelijk bewijs van de geloofwaardigheid en de waarheid van hun geloof hebben voltooid, die zij uitgesloten.

Geloof en Rede
1. Wie zegt, dat in de goddelijke openbaring geen ware geheimenissen in de eigenlijke zin zijn, maar dat alle geloofsuitspraken door het op de juiste wijze gevormde verstand vanuit de natuurlijke beginselen kunnen begrepen en bewezen worden, die zij uitgesloten.
3. Wie zegt, dat het mogelijk is, dat men de door de Kerk voorgelegde geloofsstellingen overeenkomstig de voortgang der wetenschap soms een andere betekenis moet toekennen, dan de Kerk verstaan heeft en verstaat, die zij uitgesloten.

Een oude boom mag verder groeien

Met zijn "Motu proprio" over de tridentijnse Mis schrijft Benedictus XVI liturgiegeschiedenis

Door Guido Horst

Benedictus XVI zal de geschiedenis ingaan als paus die een einde gemaakt heeft aan een merkwaardige toestand. Bijna vierhonderd jaar heeft de Latijnse Kerk de Mis volgens een ritus gevierd, die paus Pius V in 1570 met de bul "Quo primum tempore"als bindend verklaard had. Daarbij ging het toen niet om een nieuwe misorde, maar om een zuivering van de bestaande en om een terugkeer tot de "norm van de kerkvaders". Vier eeuwen later, in het kader van de liturgiehervoming na het Tweede Vaticaans Concilie, heeft paus Paulus VI deze ritus van de Kerk van het Westen op Witte Donderdag 1969 zo goed als afgeschaft.

Priesters en gelovigen, die staan onder de jurisdictie van de paus, moesten de eredienst in de toekomst alleen nog volgens de nieuwe misorde vieren, zoals die vandaag algemeen gebruikelijk is. Groepen die aan de oude tridentijnse ritus wilden vasthouden, kregen in de loop van de tijd de speciale toestemming voor zogenaamde "indultmissen". Een indult is de ontheffing van straf respectievelijk van een wet. De oude misorde van de Latijnse christenheid, die uit de tijd van de kerkvaders voortgekomen was en in 1570 in een bindende vorm schriftelijk vastgelegd was, had de reputatie van het verbodene gekregen, dat hoogstens in uitzonderingsgevallen

en met het uitdrukkelijke indult van het Vaticaan of van een bisschop voltrokken mocht worden. Een misritus, die eeuwenlang heilig en geldig was, werd daardoor gecriminaliseerd en gestigmatiseerd.

Voor Joseph Ratzinger was en is dat een zaak van principe: het in de periode van zijn publicatie genoegzaam besproken "Motu proprio" van Benedictus XVI, het uit "eigen beweging" vooral aan de bisschoppen gerichte schrijven, waarmee de paus de viering van de Mis volgens de oude ritus wil vergemakkelijken, berust op het inzicht, dat een ritus iets organisch, iets gegroeids is, dat men niet met een pennestreek uit de wereld kan helpen. Wetten kan men afschaffen. Een ritus, die eeuwen leefde, niet. Dit schreef Ratzinger in zijn autobiografisch werk "Aus mein Leben. Erinnerungen (1927-1977)" over de vroege zeventiger jaren, toen hij als professor voor dogmatische theologie in Regensburg was: "De tweede grote gebeurtenis aan het begin van mijn jaren in Regensburg was de publicatie van het missaal van Paulus VI, gepaard gaand met het bijna volledige verbod van het tot dan toe geldende missaal na een overgangsfase van slechts een half jaar. Dat er na een tijd van het experimenteren, dat de liturgie vaak diep verminkt had, weer een bindende liturgische tekst beschikbaar kwam, was toe te juichen. Maar ik was ontsteld over het verbod van het oude missaal, want iets dergelijks was in de liturgiegeschiedenis nooit voorgekomen." Eeuwen door, staat er verder in zijn herinneringen, is het missaal voortdurend gegroeid. Het thans uitgevaardigde verbod, schrijft Ratzinger verder, heeft "een breuk opgeleverd in de liturgiegeschiedenis, waarvan de gevolgen slechts tragisch konden zijn. Een revisie van het missaal, zoals er dikwijls geweest zijn en deze keer ingrijpender mocht zijn dan dan tot nu toe, vooral vanwege de invoering van de moedertaal, was zinvol en met recht door het Concilie voorgeschreven. Maar nu gebeurde er meer: men brak het oude gebouw af en bouwde een ander, weliswaar zoveel mogelijk uit het materiaal van het voorafgaande en ook met gebruik maken van de oude bouwplannen." Voor Ratzinger is het geen vraag, dat het nieuwe misboek "verbetering en verrijking bracht, maar dat men het als nieuwbouw tegenover de gegroeide geschiedenis stelde, deze verbood en daardoor liturgie niet meer als levend groeien, maar als product van wetenschappelijke arbeid en van juridische competentie liet voorkomen, dat heeft ons buitengewoon geschaad." Voor paus Benedictus XVI gaat het er niet om het rad van de geschiedenis terug te draaien, de volksaltaren te laten verdwijnen en alle priesters van de katholieke Kerk te verplichten, weer de manipel en het misboek van Pius V tevoorschijn te halen – waarbij het laatste door de pausen – voor het laatst door Pius XII en Johannes XXIII – steeds herzien en aan de tijd aangepast was. Veeleer moet een ritus mogen voortleven, die geen verkeerde ontwikkeling was, maar die daar eeuwenlang stond als een rechtop gegroeide boom, die op de best mogelijke manier het eucharistische geloof van de Kerk tot uitdrukking bracht.

Toen kardinaalstaatssecretaris Tarcisio Bertone kortgeleden de ophanden zijnde publicatie van het pauselijk "Motu proprio" over de oude misritus in een gesprek met "Le Figaro Magazin" officieel bevestigde, sprak hij over de "grote liturgische erfenis, die de heilige Paus Pius V ons gegeven heeft" en die men niet verliezen mocht. Daarom zouden de verzoeken van gelovigen ingewilligd moeten worden, die misvieringen volgens deze ritus wilden bezoeken. "Er is geen verstandige grond om de priesters wereldwijd niet toe te staan, volgens deze vorm te celebreren", meende Bertone. Deze toestemming door de Heilige Vader zou vanzelfsprekend "de ritus van Paulus VI zijn geldigheid laten". De waarde van de liturgiehervoming van het Concilie moet "onaangetast" blijven door de beslissing van de paus. Want, zo lichtte Bertone toe, de dwalingen en misbruiken, die er in de liturgie geweest zijn, "liggen niet aan de teksten van het Concilie, maar bij het gedrag van degenen, die zich aanmatigen, de liturgische hervorming van het Tweede Vaticanum volgens hun smaak te interpreteren." Dat ene is dus de zorg van de paus en van het Vaticaan, de eredienst volgens het misboek van Paulus VI in overeenstemming met de voorschriften van het Tweede Vaticanum te vieren, zoals zij vooral in de Constitutie van de Liturgie "Sacrosanctum concilium" tot uitdrukking komen: geen liturgische experimenten, de regelmatige toepassing van de Latijnse taal voor de gelijk blijvende delen van de Mis – zoals paus Benedictus dit in zijn laatste postsynodale schrijven over de Eucharistie voor de misviering bij internationale bijeenkomsten bevolen heeft. Ook de Gregoriaanse zang, die de paus bijzonder aan het hart ligt, moet zijn vaste plaats in de liturgie van de katholieke Kerk hebben.

Iets anders is echter de vrijgave van de "oude Mis", die veertig jaar lang aan een "damnatio memoriae", een verwijdering uit de geheugens, ten offer is gevallen. Hier gaat het om een theologisch principebesluit – onafhankelijk ervan, hoeveel mensen ergens ook altijd priesters vinden, om met hen de eredienst volgens de oude ritus te kunnen vieren. Het is nu zeker, dat deze ritus verder leeft. Ongeveer dertig gemeenschappen hebben tot nu toe in de katholieke Kerk de toestemming gekregen, de Mis volgens het oude missaal te kunnen vieren. Hier en daar kunnen er vanaf nu meer groepen bijkomen, die de tridentijnse ritus niet zouden willen missen.

Dat is voldoende. Een liturgie die in eeuwen uit de tijd van de apostelen en de kerkvaders voortgevloeid was en dan vierhonderd jaar de eucharistische eredienst van de Roomse Kerk vormde, blijft voor de christenheid behouden.

Door zuster Michaela Metz

De voortdurende revolutie van 1968

deel 2

De verstoring van het gezin

De professoren van de "Frankfurter Schule", die al in 1926 aan de universiteit van Frankfurt hun misdadige praktijken uitgeoefend hadden, waren in 1936 naar Amerika geëmigreerd en na de Tweede Wereldoorlog naar Duitsland teruggekeerd, om de "heropvoeding van het Duitse volk" door te voeren. Omdat Duitsland 1000 jaar lang een keizerrijk was – als het Heilige Roomse Rijk van de Duitse natie – had het een bepaalde missie onder de Europese volkeren. Dat verklaart ook, dat bij dit volk na de verschrikkelijke ontsporing onder Hitler en na de nederlaag van de Tweede Wereldoorlog de vaderlandsliefde op een bijzondere maniwer met wortel en tak uitgeroeid moest worden. Maar dat was niet alles.

De "Frankfurter Schule" had zich als doel gesteld, het gezin te verstoren, wetend, dat met de verstoring van het christelijk gezin het hele volk uitsterft, ja, niet alleen het christelijke volk, maar het hele christelijke Westen.

Feitelijk betreft de cultuurrevolutie van 1968 niet alleen ons Duitse land, maar heel Europa, Amerika, ja, de hele wereld – tot op twee uitzonderingen na: het islamitische Oosten en het marxistische China. Overal elders heeft de Frankfurter Schule haar doel bereikt. De christelijke gezinnen zijn verregaand verstoord en onze volkeren zijn aan het uitserven, omdat er te weinig kinderen geboren worden. En van de weinige kinderen, die nog geboren worden, zijn er vele psychisch ziek en geestelijk onstabiel door het ontbreken van geborgenheid in het gezin. Ze zijn verleid, gemanipuleerd en geperverteerd door de dwaalleren van een gewetenloze genotsmaatschappij, die niet alleen de wereldmarkt en de media beheersen, maar ook in de scholen overgedragen worden. Men zegt, dat 10% van de jongeren tussen 15 en 16 jaar, die van het vervolgonderwijs afkomen, niet meer aan opleidingsplaatsen geholpen kunnen worden, omdat ze niet in staat zijn om te werken.

De zelfverwezenlijking van de vrouw

Er zijn natuurlijk verschillende redenen voor de ondergang van het traditionele gezin. Een belangrijke reden is de zogenaamde zelfverwezenlijking van

de vrouw door de gelijkstelling met de man. Ze moest een beroep gaan uitoefenen. De "fulltime huisvrouw" werd van nu af geminacht. Voor de meisjes werden ook typisch mannelijke beroepen zoals bijv.loodgieter, schoorsteenveger, vrachtwagenchauffeur of beroepen met een langere academische vorming aantrekkelijk gemaakt.

Vandaag klagen we over de gevolgen van deze gelijkstelling met de man. Niet alleen dat een deel van de huidige generatie vrouwen kinderloos blijft – iedere derde vrouw van 35 jaar, die gestudeerd heeft, blijft volgens eigen beslissing kinderloos, en met geweld, want er worden per jaar 300.000 kinderen geaborteerd. Een even groot percentage is niet meer in staat kinderen te krijgen, omdat het veelvuldig van partner wisselen ze ziek gemaakt heeft. Het wezen van de vrouw laat zich evenwel niet vervormen zonder dat het tot psychische storingen komt: Vele vrouwen hebben eetstoornissen, depressies of verslavingen.

Opvoedingsrecht

Ons volk gaat ten gronde, omdat het gezin ziek is. Vroeger hebben we geleerd, dat het gezin de kleinste cel van het volk is. En als de gezinnen gezond zijn, is ook het volk gezond. Veel mensen zien dat ook zo, maar onze regering heeft andere plannen. Ze wil opvoedingsrecht, ze wil de ouders op communistische manier nog verder van de macht beroven en richt creches, opvangscentra en voor- en naschoolse opvang op, opdat de vrouwen hun "verlangen" naar kinderen met hun beroep kunnen verenigen. In werkelijkheid gaan vader en moeder nog meer hun eigen weg, de gezinnen worden nog meer uiteengerukt en de kinderen nog beter geideologiseerd.

De rol van de vader

Zoals reeds gezegd, zijn er in de twee wereldoorlogen van de vorige eeuw veel vaders gevallen. Veel moeders moesten hun zonen en dochters alleen opvoeden, want hun ook op bewonderenswaardige wijze, uit nood, gelukt is. Maar daaruit de gecvolgtrekking te maken, dat het opvoeden van kinderen over het algemeen gemakkelijk zonder vader te doen is, dat is feministische geest, maar stemt vandaag helaas overeen met een wijd verbreide opvatting.

In werkelijkheid speelt het meemaken van de vader voor de jongen en de latere jongeman een zeer beduidende rol voor de zelfbewustwording. De identificatie met het mannelijk voorbeeld bewerkt zijn innerlijke psychische stabiliteit en maakt hem in staat, na te denken over conflicten en zich daarmee kritisch bezig te houden.

Jongens die altijd alleen door vrouwelijke begeleidsters zijn opgevoed, voelen zich vaak onbegrepen in hun jongensachtige eigenaardigheid. De positie van de voortdurende zelfverdediging bewerkt een pantsering van het gevoel en een verdringen van de beledigingen, die hun vanwege hun levendigheid vaak toegevoegd worden. Dat is de reden, zegt men, dat de heren van de schepping gemakkelijker incasseren wat hen bekommert. Ze denken niet na over zulke conflicten, waardoor ze zich veel gebreken en zwakheden ook niet bewust worden. Op grond van statistische onderzoeken wordt beweerd, dat de meeste mannen hun gebreken niet kunnen toegeven. Dat klopt zo niet. De heren zijn zich dikwijls helemaal niet bewust van hun gebreken. En dat is cvooral waargenomen bij knapen, die zonder vader opgegroeid zijn.

Voor jongens die geen vader hebben, is ook dikwijls een vermindering van de openheid van gevoel te zien. Daarom bestaat het gevaar, dat ze óf nietsontziende vechtjassen worden óf – zoals men dat tegenwoordig in de omgangstaal uitdrukt – slappelingen". Ze zullen er een leven lang mee te kampen hebben, zich te bevrijden van de betutteling door vrouwelijke wezens.

Het traditionele christelijk gezin is nu een aflopend model

Daarnaast zijn er: patchwork gezinnen, dat zijn de gescheiden mensen met kinderen, dat heet verschillende gescheiden mensen die zich aaneensluiten en hun kinderen meebrengen; de single gezinnen, dus kinderen met slechts een opvoedende ouder en de regenboog gezinnen met kunstmatig verwekte kinsderen of adoptiefkinderen met paren van gelijk geslacht.

De tegenwoordige taalboeken of in het algemeen de door het ministerie voorgechreven lectuur, beschrijven hoofdzakelijk zulke gezinnen, alsof dat het normale is.

Heropvoeding van de kinderen en jongeren

In de jaren na 1968, om precies te zijn in 1971, toen de grootste straatveldslagen voorbij waren – ik heb dat in Berlijn van nabij beleefd -, in 1971 dus, hweb ik eens aan een vroegere schoolvriendin gevraagd, die als studente tot de leidende revolutionairen behoorde: "Jullie zijn zo stil geworden. Jullie demonstreren helemaal niet meer. Wat is er met jullie aan de hand?" "Ja", zei ze, "we beginnen van onderaf; we gaan nu naar de kleuterscholen!" Inderdaad begon men toen met het oprichten van antiautoritaire kleuterscholen, waar men geen grenzen meer hoefde te stellen aan de kinderen, maar ze alle mochten.

Voor de jongens betekent de tijd tussen zes en twaalf jaar reeds het verder ontwikkelen van de spieren bij sport...

Uitgaand van de valse grondregels van Jean Jacques Rousseau, die beweerd had, dat de mens in zich goed is en alleen de "slechte maatschappij" de mens manipuleert en slecht maakt, moesten de kinderen "vrij gelaten" worden. "Laisser faire", eenvoudig laten gaan, niet ingrijpen; het kind merkt zelf, wat goed voor hem is.

Een van mijn schoolvriendinnen was met vijf mannen in een zogenaamde commune getrokken. Op een dag kreeg ze een zoontje. Van wlke van de

vijf mannen wist ze niet en vond ze ook niet belangrijk. Deze zoon moest nu in de geest van de "nieuwe" mens opgroeien, zonder betrekkingen met een bepaalde persoon, met de meoder of de vader. Hij moest vrij zijn van iedere

Bij de coëducatie werd eerst de voor meisjes geëigende opleiding afgeschaft. Maar het getij is gekeerd...

"manipulatie". Daarom mocht het kind nooit langere tijd bij een persoon blijven, hij werd iedere door een ander verzorgd. Mijn schoolvriendin leed daar veel onder, want zij was eigenlijk een hartelijk mens, maar zij was bereid dit offer voor de revolutie te brengen. Wat een waanzin! Wat er van het zoontje geworden is heb ik helaas niet kunnen nagaan. Wel heb ik later gehoord, dat ze nog een tweede kind kreeg en dat ze uit de commune weggegaan is.

Zo waren deze arme kinderen aan zichzelf overgelaten, prijsgegeven aan hun eigen instinctieve reacties, zonder grens, zonder oriëntering, zonder hulpmiddel bij het leren. Ik heb zulke kinderen meegegmaakt. Ze waren vol woede, stmpvoetten en smeten zich bij iedere gelegenheid op de grond, als men hun niet dadelijk gaf, wat ze verlangden. Het waren arme, psychisch zieke kinderen, niet in staat ooit hun leven te beheersen.

En de volwassenen die ze verzorgden, werden eveneens ziek en geheel uitgeput en gevaarlijk agressief.

Deze "stijl van opvoeden", die men ook "antipedagogiek" noemde, had zich daadwerkelijk in vele gezinnen en vooral in vele kleuterscholen en basisscholen voortgezet. Men voedde niet meer op, maar beperkte zich alleen nog tot "het doorgeven van kennis". De ouders, en ook de leraren, alsook rijksambtenaren en politieagenten werden van hun gezag ontdaan en belachelijk gemaakt, doordat men vooral hun gebreken naar voren haalde en schandalen uitvond en verspreidde. Op school werdden de kinderen uitgenodigd, op te schrijven wat ze op hun ouders aan te merken hadden. Ook mochten ze hun ouders bij de voornaam noemen en hun leraren met jij aanspreken.

In lange series lessen werden ze over hun rechten in het algemeen en over de plichten van de leraren in het bijzonder geïnformeerd. De opvoeding tot het "kritisch kunnen nadenken" werd vooral duidelijk in de beoordeling van de stijl van lesgeven van de leraar en bij de "inspraak"over de keuze van de stof voor de lessen. Als de leraar een behoorlijk handschrift en het schoonhouden van de schriften zou eisen, dan gold dat als ingreep in de persoonlijkheid en als belemmering van de individuele ontplooiing van de adolescent. Dit afzien van opvoeding, dit gebrek aan orde bracht natuurlijk ook de instorting van iedere geregelde levenswijze met zich mee: geen geregelde maaltijden, geen geregelde slaap.

U kent zeker de zin van Lenin: "Als een volk op de knieën wilt dwingen, ontneem het dan zijn moraal." Daarom begon men bij de kleine kinderen al met de verseksualisering door voorlichtingsbijeenkomsten en –films. Het heilige en kostbare, de seksualiteit, die

Het is voor de jongens veel moeilijker dan voor de meisjes, zich op de schoolstof te concentreren.

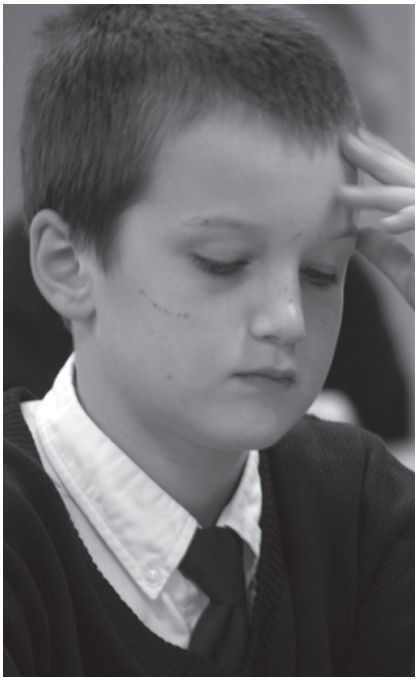

de mens laat deelhebben aan de scheppingskracht van God, werd verlaagd tot behoefte zoals eten en drinken. In vele scholen werden kinderen en jongeren aangespoord en uitgenodigd tot seksuele praktijken door uitvoerige voorlichting over voorbehoedsmaatregelen. En dat gebeurt ook tegenwoordig nog wel.

Met de ondermijning van de moraal en het propageren van de ontucht en de zondigheid komt er natuurlijk ook en systematische verdomming binnen. Voor deze "verdomming" heeft de "Frankfurter Schule" het opvoedings- en schoolwezen aan zich onderworpen, daarna nog de media (pers, radio en televisie), kunst, muziek, theater, het hele cultuurwezen en het amusement. In het schoolwezen had dit tot gevolg, dat men al het traditionele leren verafschuwde en stappen ondernam tegen het zogenaamde prestatieprincipe, en vooral iedere levensernst bespotte. Alles moest leuk zijn. De speelweiden en de gezellige hoekjes zijn volstrekt niet verdwenen uit de basisscholen.

Zolang als de wereld bestaat wist men, dat men met van buiten leren de hersens traint. Het van buiten leren werd nu regelrecht verboden, evenals het woordjes leren en formules leren voor het taalonderwijs. Iedere systematische, analytische, logische methode van het onderwijs moest wijken voor de globaalmethode. De verzamelingenleer bij wiskunde bracht de arme leerlingen en hun ouders volledig in verwarring, en de aard en de manier van de examentesten, de "multiple-choise-methode", vroeg avn de leerlingen steeds minder zelfstandig denken. Het schoolbord werd vervangen door de daglichtprojector, les voor de klas door les aan groepjes, de leraar werd moderator. De leerstof, in welk vak dan ook, die vroeger op principes georiënteerd was, verviel tot een enorme massa details.

Intussen is men iets gematigder geworden. Er zijn werkelijk weer leerboeken, die proberen tot het analytische systeem terug te keren – bijv. bij het doceren van het Latijn, ook de verzamelingenleer is wel verregaand weer afgeschaft, maar men is gebleven bij het verval van de principes. De leerlingen verknoeien hun tijd bij het leren van on-

belangrijke details. In vergelijking met vroeger moeten de kinderen quantitatief meer leren en hebben qualitatief minder kennis en algemene ontwikkeling dan wij.

Er volgen ook steeds meer leerlingen de leerprogramma's op de computer, wat zoals aangetoond is geen blijvende kennis tot stand brengt. Het internet, de film en de televisie vervangen in belangrijke mate het lezen van boeken. Daarbij is bewezen, dat bij het lezen het grootste deel van de hersencellen geactiveerd wordt, terwijl bij het bezig zijn met het beeldscherm hele gedeelten van de hersenen onbenut blijven.

Daarom zijn bijv. ook computerspelletjes geenszins bevorderlijk voor de scholing en geestelijke vorming. In tegendeel: vooral de computerspelletjes dragen bij tot de verdomming van de mensen, meestal van de mannelijke jongeren. Er zijn zeer interessante onderzoeken, die bewijzen, hoe schadelijk het beeldscherm is voor de hersenen, maar dat zou stof zijn voor een aparte lezing.

Zelf stellen we inderdaad steeds vaker vast, dat onze tegenwoordige leerlingen in vergelijking met de leerlingen van 12 jaar geleden een ongehoord zwak geheugen en een nog zwakker concentratievermogen hebben. Daarbij komt nog het gebrek aan bereidwilligheid tot leren, het gebrek aan discipline, traagheid die overwonnen moet worden om goed te werken. Alles moet leuk zijn. Vele kinderen zijn daarom niet meer opgewassen tegen de normale eisen van het leren. Ze vluchten eerts in ziekten en worden dan werkelijk ziek.

De gevolgens van de coëducatie

Benadeelde jongens gefrustreerde meisjes

Met de bewering dat vrouwen benadeeld worden en in de maatschappij onrechtvaardig behandeld worden, hebben de regeringen wereldwijd doorgezet, dat het hele opvoedings- en schoolsysteem omgevormd en de coeducatie ingevoerd werd. Christa Meves, de beroemde kinder- en jeugdpsychotherapeute, de "Cassandra van onze dagen", die niet moe wordt, in voordrachten en geschriften, waaraan omvangrijke studies en statistieken ten grondslag liggen, de afhellende ontwikkeling van ons volk sinds 1968 te brandmerken en de mensen, vooral de verantwoordelijke politici, te waarschuwen voor de valse marxistische leringen van de "Frankfurter Schule" en voor een onverantwoordelijke liberale politiek op gebied van economie en opleiding, deze Christa Meves heeft een bijdrage geleverd aan het debat over de coëducatie met de titel: "Benadeelde jongens, gefrustreerde meisjes – Nieuwe uitkomsten van de psychologie van de geslachten."

"Een deel van het spraakcentrum in de hersenen, het Wernicke-gebied, is bij mannen ongeveer 30% kleiner dan bij vrouwen".

Hierin zegt ze, dat vóór de 68-er jaren meisjes zowel als jongens wel recht op gelijke opleidingen hadden, echter met inachtneming van een voor meisjes en voor jongens passende opvoeding en vorming. Met de doorbraak van de 68-revolutie en van de marxistische ideologie werd daarna het onderscheid tussen de gelachten genivelleerd, de coeducatie ingevoerd en de jongens- en meisjesscholen verregaand afgesxhft. Dat wil zeggen, de voor meisjes geëigende opleiding werd afgeschaft, want de coëducatiescholen hielden vast aan de opleidingsconcepten van de oorspronkelijke mannelijke instellingen. Dat leidde eerst tot een benadeling van de meisjes: alfa-vakken werden teruggedrongen, beta-vakken versterkt. Alles werd taalkundig verwetenschappelijkt: de eenvoudigste toedracht werd zodanig met vreemde woorden doorspekt, dat men een vreemdewoordenboek nodig had om een tekst te begrijpen, en eerst alles moest vertalen. Zo werden vele praktische vakken onzinnig, bijv. ook kunst, muziek en sport.

Maar intussen is het tij gekeerd. Het schijnen vooral de jongens te zijn, die door de coëducatie benadeeld zijn.

Meisjes worden voorgetrokken, omdat ze gemakkelijker op te voeden zijn. Zoals iedereen weet, zijn jongens als klein kind over het algemeen vermoeiender dan meisjes. Hun ontwikkeling gaat langzamer, bijv. met betrekking tot het spreken en ook tot de "zindelijkheid". Hun voorliefde tot het ontdekken, het bouwen, het vechten en het uitproberen wekt soms ergernis, vooral hun rooftochten met het speelgoed van anderen leveren hun standjes op. Meisjes daarentegen zijn meegaander en rustiger en worden daarom door moeders of opvoedsters voorgetrokken. Zo beleven kleine jongens de meisjes al op de leeftijd van kleine kinderen als concurrenten, die zich van hun kant distantieren van de vaak grovere manieren van de kleine heren. Arme jongens, die in zulke gevallen altijd alleen maar aan vrouwelijke opvoedsters worden blootgesteld.

"De achterstellingen van de jongens die in kleuterschoolleeftijd bepaald worden", schrijft Christa Meves, "worden in de basisschoolleeftijd in een aanzienlijke mate versterkt. Psychologisch gezien betekent de tijd tussen zes en twaalf jaar voor de ontwikkeling van de jongens, de spieren verder ontwikkelen bij sport en zich oefenen in het "handelend optreden in de wereld". Uitvorsen, bouwen, jagen, voetballen, klimmen, zwemmen – dat heeft hun interesse. In plaats daarvan worden zij gedwongen, vele uren per dag stil te zitten, in de school en bij het huiswerk. En voor de televisie, aan de computer, of bij het afspelen van video's gaat dat dan verder. Geen wonder dat het woelwaters worden. Het is voor de jongens veel moeilijker dan voor de meisjes, zich op de schoolstof te concentreren en de huiswerkopgaven te maken. Zo hebben de jongens op dit gebied veel meer terechtwijzing, afkeuring, pedagogische uitingen van ontevredenheid, ja zelfs woorden van twijfel aan hun intelligentie te doorstaan.

Meisjes plegen ook beter te luisteren, en het komt meer met hun aard overeen, zich geïnteresseerd met het werk voor school bezig te houden. Ze maken zelfs uit liefde voor een leraar ijverig hun thema's. Dat past niet bij de jongens op deze leeftijd."

wordt vervolgd

Thomas van Aquino

De grote denker die in zijn Summa Theologica een geweldige synthese heeft gegeven, waarin alles wat over God en de mens kan worden gekend, wordt opengelegd.

DE ALLERHEILIGSTE DRIE-EENHEID

De diepte van het mysterie

Wij hebben redenen in overvloed om op onze hemelse Vader te vertrouwen en niet de minste daarvan zijn de duidelijke bewijzen van zijn liefde geweest. Elke minnaar wordt gedreven door de dubbele noodzaak om te spreken en te luisteren, om te openbaren en te ontdekken; want het is een waarachtig kenteken van de liefde ernaar te verlangen om te kennen en gekend te worden. Bij onze menselijke liefde wordt dit dubbel verlangen nooit ten volle vervuld: onze meest tere gebaren hebben nog iets teleurstellends in zich, want zij kunnen bij lange niet weergeven wat wij ermee willen zeggen; de meest doordringende blik van de liefde put nooit de mogelijkheden van ontdekking uit. Hoe kunnen we onszelf aan anderen bekend maken, wanneer wij onszelf zo oppervlakkig kennen? Hoe kunnen wij een ander kennen zoals de liefde het vraagt, terwijl we toch niet kunnen doordringen in de onschendbare gebieden van het verstand en het hart van de mens? Wij zeggen wat we kunnen en leggen heilige dingen bloot voor vertrouwende ogen en hangen in onze woorden en gebaren van het geloof van een ander af; wij luisteren naar alles wat wij kunnen horen en aanvaarden dit alles in ons geloof aan de woorden van de geliefde, want op geen andere wijze kunnen deze dingen ons deel zijn.

Een bewijs van liefde

Onze hemelse Vader voelt zich thuis in ons hart, Hij is geen vreemdeling in de zalen van ons verstand; aan Hem zijn we bekend, even volledig bekend als zelfs zijn oneindige liefde maar kan verlangen. En wij staan verstomd bij de edelmoedigheid van de liefde, die ondanks zulk een kennis kan blijven bestaan. Maar omdat Hij ons bemint wilde Hij ook door ons gekend worden, door ons, die zelfs niet kunnen doordringen in de ziel van een mens, laat staan in de diepte van de godheid. Daarom vertelt Hij, zoals geliefden altijd doen, ons zijn geheimen, waarheden welke wij op geen andere wijze kunnen bezitten dan door ons geloof in de woorden van deze goddelijke Minnaar. Hij kan ons inderdaad over zichzelf vertellen, want Hij kent zichzelf, zoals wij nooit onszelf kunnen kennen.

Het innerlijk leven van God

Een van de meest verheven vertrouwelijke mededelingen die God aan zijn menselijke vrienden gedaan heeft, is het verhaal van de ondoorgrondelijke activiteit binnen de Godheid, het verhaal van het familieleven in God. In zijn verlangen van minnaar om gekend te worden heeft Hij ons het mysterie van de Allerheiligste Drie-eenheid meegedeeld: het mysterie van drie goddelijke Personen in één goddelijke natuur, de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, Die toch krachtens hun eenheid van natuur één God zijn. Het intense leven van de godheid wordt aan ons hart toevertrouwd: de Vader, Die de eeuwig kennende en eeuwig voortbrengende God is; de Zoon, die de eeuwig gekende God is, het Woord dat eeuwig wordt voortgebracht; de Heilige Geest, die de eeuwig beminde God is, de adem van liefde die eeuwig voortkomt uit de volmaakte Kenner en de volmaakt Gekende.

Dit zijn drie Personen, van elkander onderscheiden, maar in hun goddelijke natuur volkomen identiek. Dit is het meedelen van geheimen door een minnaar. Het is geen waarheid die ons is meegedeeld om ons verstand verstomd te doen staan en bijgevolg indruk op ons te maken, al is die waarheid dan ongetwijfeld veel te groot voor iets dat meer is dan een schuchtere aanraking. Dit geheim is ons meegedeeld om ons geluk te bevorderen en te verdiepen, een bijdrage van de liefde tot het geluk van ons, die zozeer bemind worden.

Zelfs voor onze matte ogen ligt er in deze goddelijke vertrouwelijke mededeling een machtige vriendelijkheid en een vriendelijke bescherming van onze liefde. Het kan zo goed gebeuren, dat wij God ten onrechte als volkomen alleen beschouwd hebben, even eenzaam als een bisschop in zijn studeerkamer, ver van alles afstaand omdat hij geen gelijken rondom zich heeft, koud omdat hij een goedheid mist die zijn grote hart waardig is; en als we Hem zo zien, zouden we medelijden met Hem kunnen hebben in plaats van Hem te bewonderen, te aanbidden en te beminnen.

Volgens onze menselijke ervaring zijn activiteit en verandering zo ineengeweven, dat we gemakkelijk kunnen menen, dat de onveranderlijke God tot een leven van werkeloosheid veroordeeld is, volkomen zonder activiteit, als een stilstaand water, niets te doen en heel de eeuwigheid voor ogen; en zo is ons eigen hart in ons binnenste gestorven in een pijn, die wel dicht bij afkeer ligt. Omdat we alleen maar rechtstreekse ervaring hebben van menselijke personen, maken we gemakkelijk de fout, dat we ons God gaan indenken als een onpersoonlijk wezen, een of ander soort ontzaglijk blok goedheid, als een geestverschijning, spookachtig, zonder ogen of hart; en daarmee hebben we onszelf zulk een intieme persoonlijke verhouding als liefde is onmogelijk gemaakt.

In het vertrouwen dat de liefde zo gaarne aan de woorden van de minnaar schenkt, en hulpeloos, Omdat er geen andere manier is om te weten wat we weten moeten, weten we nu, dat er in God geen eenzaamheid is, geen gebrek aan beminnenswaardigheid, die een oneindige liefde waardig is. Veeleer heeft de vreugde, de waarheid, de schoonheid, de liefde van dat goddelijk leven in zijn overvloed zich uitgestort om een wereld te maken en om de dorst te lessen die de mensen kwelt, de dorst naar het leven, dat eigen is aan God.

Hij heeft ons gezegd, dat de stralende schoonheid van de waarheid nooit omsluierd wordt en de bekoorlijkheid van goedheid nooit verflauwt; met andere woorden dat de activiteit van geest en hart, die in onze tragische wereld van de tijd uren tot minuten kan doen ineenschrompelen, met een oneindige intensiteit door heel de eeuwigheid uitstraalt. In dat goddelijk leven is, naar het woord van God, Liefde zo persoonlijk, dat het een Persoon is, Wijsheid en de Verwekker daarvan zo ver verheven boven alles wat wij ons kunnen indenken, dat het Personen zijn; de openbaring van hun eeuwig leven is het goddelijk antwoord op de ongerijmdheid van een onpersoonlijke God, de goddelijke uitnodiging tot een zo doordringende liefde, dat zij een glorieus bezit en een onvoorwaardelijke overgave is.

Goddelijke redenen voor het meedelen van het mysterie

God zorgt er wel degelijk voor, dat wij deze goddelijke geheimen kennen; Hij deelt ze ons duidelijk mee, ofschoon wij ze niet kunnen begrijpen. Daar wij met het vertrouwen van een minnaar ons verlaten op zijn woord, zal alleen al het kennen van het bestaan van de Allerheiligste Drie-eenheid een grote invloed hebben op onze liefde tot God, op ons leven, op de eerbied en de achting welke wij zullen betuigen aan de mensen, die nu en in de eeuwigheid in dat goddelijk leven mogen delen. Als wij weten dat er drie goddelijke Personen zijn in één goddelijke Natuur, weten we daarmee dat er waarachtig waarheid ligt in het streven van de minnaar naar vereniging, ook al vormen wij ons nog zulk een vaag beeld van de vereniging van de goddelijke Drie. Het zegt ons, dat er waarheid ligt in onze waardering voor activiteit, grote activiteit, vooral de activiteit van geest en hart, die geheel en al binnen onszelf blijft; terwijl het ons niet minder duidelijk maakt, dat wij geheel ten onrechte verandering, winst en verlies, gelijkstellen met de activiteit, die de eigenlijke kern van het leven vormt. Het feit van de Allerheiligste Drie-eenheid stelt ons gerust bij onze verdediging van de waarheid in ons verstand en de liefde in ons hart, zelfs ten koste van het fysieke leven; wij zien ze terecht als de onschatbare gaven, die niet kunnen worden prijsgegeven; leugen en haat zien wij terecht als de levende dood van de mens. Liefde en waarheid liggen inderdaad dicht bij het eigenlijke leven van de godheid; leugen en haat staan in de meest volledige tegenstelling tot dat goddelijk leven. Door liefde en waarheid staan we het dichtst bij God; door leugen en haat zijn we het verst van Hem af.

Het goddelijk geheim van de Allerheiligste Drie-eenheid laat ons duidelijk zien, dat God voor zijn Vaderschap de schepsels niet nodig heeft; evenmin de schepping voor de uitdrukking van zijn Woord; noch mensen of engelen voor Zijn Liefde. Binnen de godheid zelf is er een eeuwig Vaderschap, het oneindige Woord en de levende Liefde. Alles wat God buiten de Godheid gedaan heeft is het werk van alle drie de Personen, een werk dat gedaan wordt uit kracht van de goddelijke natuur, die aan hen allen gemeenschappelijk is. Voor ons eigen gemak en om nadrukkelijk de oneindige persoonlijkheden van de Allerheiligste Drie-eenheid aan te geven spreken wij over de werken van macht als werken van de Vader, de werken van wijsheid als werken van de Zoon, en de werken van liefde als werken van de Heilige Geest.

Nog een nieuwe betekenis ligt er in de plechtige waarheid, dat wij de woonplaats van God zijn, zijn tempels, nu wij over de Allerheiligste Drie-eenheid gehoord hebben. De Allerheiligste Drie-eenheid, Vader, Zoon en Heilige Geest, Die het oneindig intense goddelijke leven leiden, woont in ons als wij door de gave van de heiligmakende genade deelhebben aan dat goddelijke leven. Wij kennen zoals God kent door de deugd van geloof, wij beminnen zoals Hij bemint door de deugd van liefde; aldus is God op een heel bijzondere wijze in ons als het object van kennis en liefde, een bijzondere wijze die sterk doet denken aan de wijze van Kenner, Gekende en Geliefde in de Allerheiligste Drie-eenheid. De genade is het zaad van de glo-

rie; de hemel begint in het kleinste huisje van de meest armoedige straat in de meest rommelige stad, wanneer de genade bezit neemt van een mens die daar leeft; zijn leven komt in contact met de brandende intensiteit van het goddelijk leven en het eeuwige vuur wordt in zijn ziel ontstoken. Wij beginnen ons thuis te voelen in het gezin van God, wanneer de Allerheiligste Drie-eenheid binnen het huis van onze ziel haar woning vestigt.

DE SCHEPPING

De schepselen en God

Wanneer wij onze geest richten op het beschouwen van de schepselen, keren wij ons door dat feit nog niet af van God; onze geschapen wereld is geen vreemde wereld, waarin de godheid op onze minzame uitnodiging slechts aarzelend binnen treedt of door ons ongastvrij provincialisme wordt buitengesloten. Feitelijk is het lang niet zozeer onze wereld dan die van God. Als wij vasthouden aan een uitsluitend concentreren op onszelf en op andere schepselen, gaat het meeste van hetgeen onze ogen geboeid heeft aan onze blik voorbij; en het weinige wat we zien wordt misvormd tot een bespottelijke wanstalligheid, die voor het verstand van een eenvoudig mens een belediging is en zijn hart in opstand brengt.

Het mysterie van het begin

Een onderzoek naar de oorsprong van de schepselen plaatst ons tegenover het grootse schouwspel van de almacht, die van haar oneindige goedheid meedeelt. Wanneer we de schepselen zelf beschouwen, staan we verstomd over de volmaaktheid van elk onderdeel en het evenwicht van het geheel in het plan van de goddelijke architect, zoals dat ten uitvoer is gelegd; over de oneindige wijsheid die de plannen van de godheid uitvoert, die verblindende afstralingen van de godheid voor de ogen van de mensen tovert. Een blik vooruit over de weg, waarlangs elk schepsel zo geconcentreerd voortrent, toont ons het vaste doel van heel de natuur aan: dichter tot God te komen, strijdend die persoonlijke volmaaktheid te veroveren, welke een betere uitbeelding van de oneindige volmaaktheid is, te komen tot het begin en tot het einddoel van alles wat bestaat.

Als onze ogen werkelijk open stonden voor de wereld waarin wij leven, zou elk onderdeel daarvan ons van God spreken: God, die zijn eindeloze goedheid meedeelt; de goddelijke Architect, die plannen van wereldafmetingen tot in de kleinste bijzonderheden uitvoert; God, de hoogste Volmaaktheid, die de activiteit van heel de wereld oproept, opdat elk wezen in de wereld in zijn eigen beperkte graad zal streven naar dat enige einddoel en daarin tot rust zal komen. Heel de wereld is vervuld van het gelukkige, onophoudelijke geroep van al haar schepselen, die vanuit de diepste grond van hun natuur verkondigen: 'God heeft ons van zijn goedheid meegedeeld; wat wij bezitten is van God; wij haasten ons terug naar Hem.'

Wij zouden ons kunnen amuseren met het scheppingsverhaal, als we er zeker van waren, dat het niet waar was. Het verhaal van de wil van God, die zonder inspanning de rondwentelende zonnen van het heelal uit het niets vandaan haalt, zou even prettig misleidend zijn als de trucs van een tovenaar, als we er maar even zeker van waren, dat ook dit een goddelijke truc was; en al konden we dan helemaal niet begrijpen hoe die truc werd uitgevoerd, als het maar een truc was, die tenslotte toch heel eenvoudig kon worden uitgelegd.

Tegenspraak tegenover mysterie

Staande tegenover het feit, dat het scheppingsverhaal waar is, dat God inderdaad alles uit het niet heeft opgeroepen, staan we daarover zozeer verstomd, dat we nauwelijks nog een protest kunnen laten horen. De grootheid hiervan, die zover uitgaat boven alle wijzen waarop bij ons de dingen gebeuren, slaat ons met iets van de schrik van iemand, die plotseling blind geworden is; want wanneer wij ons in deze waarheid verdiepen, kunnen wij haar niet inzien. Niet alleen dat de schepping aan de rand van de wereld staat; telkens wanneer wij die grote waarheid durven beschouwen, staan we aan de rand van de wereld van ons inzicht en worden we aangegrepen door de vrees voor de uitnodiging van het mysterie om uit te gaan naar de duisternis en tegelijk door de drang van onze halsstarrige geest om de waarheid te kennen. Dit houdt een vernedering in voor de trotse mens; deze waarheid is zoveel groter dan de meest wijde omvang van zijn eigen verstand. Hier ligt troost voor de verstandige mens, de troost te weten dat er waarheden zijn, die te groot zijn voor het menselijk verstand, te weten dat ons armzalig verstand. niet de volledige norm van alle waarheid vormt. Al zijn we nu trots of verstandig, verschrikt of verleid, de waarheid blijft bestaan: 'In het begin schiep God hemel en aarde.'

Ons verstand aanvaardt de zegen van het mysterie niet gemakkelijk. Het wringt en het draait, het kronkelt en het keert, het pruilt en het komt in opstand, zoals een kind het voedsel afweert, het enige dat zijn leven in stand houdt en er groeikracht aan geeft. Hoeveel sluiers van eeuwen we ook hangen om de vraag naar het begin der dingen, die vraag wordt niet verstikt. Dat de wereld gisteren begonnen is of miljoen jaren geleden heeft niets te maken met het mysterie, hoe ze begonnen is. Het heeft geen zin zich in het middelpunt der dingen te plaatsen en vandaar uit verder te gaan en daarbij te doen alsof er geen begin is geweest en er geen einde zal zijn, of dat het begin en het einde, vergeleken met de aantrekkelijkheid van de wereld van het ogenblik, onbeduidende dingen zijn. Het is wel aangenaam doch niet doeltreffend zich achter een tegenspraak te verschuilen, zoals een kind zich verschuilt achter zijn eigen handen, en daarbij aan onszelf en aan de wereld in ernst te verklaren, dat 'op een zeker ogenblik het Toeval gekomen is en de wereld een aanvang nam.' Maar dit is heel duidelijk kinderspel, niet eens in staat om een kind te misleiden; want het droombeeld van een wereld, die zichzelf het leven schenkt, is niet minder lachwekkend dan een kind, dat zichzelf voortbrengt uit zijn eigen schoot.

De uit een joodse familie stammende Fransman André Frossard was twintig jaar oud toen hij op een zomeravond in een Parijse kerk God ontmoette. De godsdienst van het gezin was het marxisme geweest, André's vader droeg politieke verantwoording bij de Franse communisten en later in de socialistische partij. Na zijn bekering werd Fossard een gerenommeerd journalist, toen hij 54 jaar was schreef hij zijn herinneringen aan zijn kinderjaren en zijn Godsontmoeting op in een boekje. Het werd een bestseller, die veel mensen aan het denken zette. Niemand wilde of wil de auteur de ernst en oprechtheid van zijn verklaringen ontzeggen. Als atheïst ontmoette Frossard plotseling het geloof en de leer van de Kerk – en stuitte daarbij op iets levends, dat ten diepste voldeed aan de verwachtingen van zijn hart.

Als een schot in de roos

Als onbewogen athëist ben ik werkelijk niets vermoedend wanneer ik, het wachten moe, hoofdschuddend over de onbegrijpelijke gebedsoefeningen van mijn kameraad, waar maar geen einde aan komt, nu op mijn beurt de kleine ijzeren deuren openduw, om als nieuwsgierige of als tekenaar het gebouw nader in ogenschouw te nemen, waarin hij zich, naar het mij voorkomt, al een eeuwigheid ophoudt. (Feitelijk waren het hoogstens drie of vier minuten.) … Naast de deur staand, speur ik naar mijn vriend, en het gelukt me niet hem onder de knielende gestalten voor mij te herkennen. Mijn blik dwaalt van het donker naar het licht, keert terug tot de aanwezige mensen, zonder de een of andere gedachte mee te nemen, glijdt van de gelovigen naar de onbeweeglijk zittende zusters en blijft dan, ik weet niet waarom, op de tweede kaars gevestigd, die links van het kruis brandt. Niet op de eerste, niet op de derde, maar op de tweede. Op dat ogenblik breekt er plotseling een golf van wonderen los, die met onverbiddelijk geweld in een oogwenk het omhulsel scheurt van het absurde wezen dat ik ben, en het kind dat ik nooit geweest ben, aan het daglicht brengt.

Het allereerst worden mij de woorden "geestelijk leven" ingegeven. Ze worden me niet gezegd, ik vorm ze niet zelf, ik hoor ze, alsof ze naast me met zachte stem gesproken worden door een persoon die ziet, wat ik nog niet zie.

Nauwelijks heeft de laatste lettergreep van dit zachte voorspel de drempel van mijn bewustzijn bereikt, of daar breekt de lawine opnieuw los. Ik zeg niet: de hemel opent zich. Hij opent zich niet, hij stort zich op mij, schiet plotseling als een stil weerlicht uit de kapel omhoog, waarin hij – hoe had ik het kunnen vermoeden? – op geheimzinnige manier opgesloten was… Het is de werkelijkheid, het is de waarheid, ik zie hzaar vanaf het donkere strand, waar ik nog vastgehouden word. Er is een structuur in het heelal, en aan de top ervan, achter deze fonkelende nevelsluier, is de evidentie van God. De evidentie die tegenwoordigheid is, de evidentie die persoon is, de persoon van degene, die ik een seconde geleden nog geloochend heb, die de christenen onze Vader noemen en wiens milde goedheid ik in me ervaar. Een mildheid die op geen andere lijkt, die niet de vaak met deze naam aangeduide passieve eigenschap is, maar een actieve, doordringende. Een mildheid die elke kracht te boven gaat, die in staat is, de hardste steen te breken en zelfs wat harder is dan de steen: het menselijk hart.

Haar overweldigend binnenvallen gaat gepaard met een vreugde, die niets anders is dan de jubel van de uit de dood geredde, van de nog juist op tijd opgeviste schipbreukeling, met het verschil echter, dat ik me pas op het ogenblik, waarop ik, het heil tegemoet, omhooggerukt word, bewust raak, in welke modder ik zonder het te weten, wegezakt was. En hoewel ik daar nog half in gevangen ben, vraag ik me af hoe ik daarin kon leven en ademen.

Tegelijk is me een nieuwe familie geschonken: de Kerk, wier taak het is, mij daarheen te brengen waar ik heen moet gaan, want zóveel is duidelijk, dat me ondanks de schijn van het tegenovergestelde er nog een afstand af te leggen blijft, die alleen opgeheven zou kunnen worden door de omkering van de zwaartekracht…

Een pater van de Heilige Geest nam het op zich, mij op het doopsel voor te bereiden, door me te onderrichten in de godsdienst, waarvan ik, zoals ik niet nogmaals behoef te benadrukken, niets wist. Wat hij mij over de christelijke leer zei, verwachtte en ontving ik met vreugde. De leer van de Kerk was tot de laatste komma waar, en ik nam iedere regel met steeds hernieuwde bijval ter kennis, zoals wanneer men voor een schot in het duister applaudiseert. Er was alleen iets wat me verraste: de Eucharistie. Niet dat ze mij ongeloofwaardig geschenen had, maar dat de goddelijke Liefde deze unieke weg gevonden had om zich mee te delen, verwekte mijn hoogste verwondering, en vooral dat ze tot dit doel het brood uitgekozen had, de spijs van de armen en het liefste voedsel van de kinderen. Van alle voor mij uitgestrooide gaven van het christendom was deze de mooiste."

uit: André Frossard, 'Gott existiert – Ich bin ihm begenet, Herder Verlag Freiburg, Basel, Wien 1986.

HEER, NEEM MIJ OP

Heer, neem mij op
in het flitsen van het licht
in het stralen van de zon
in het waaien van de wind
zoals Uw scheppingslied begon.

Heer, neem mij op
in `t kabbelen van de beken
in `t bruisen van de zee
in `t wonder van de groeikracht
in de stilte van Uw vree.

Heer, neem mij op
in de vuurgloed van Uw liefde
in het speelse van Uw vlam
in de overvloed van rijkdom
waarmee Gij toch tot ons kwam.

Heer, neem mij op
in de golf van gebeden
die gelovig tot U gaan,
neem mij op met alle mensen
die in Uw Verlossing staan.

Heer, neem mij op
in de vloed van Uw erbarmen
in de stuwkracht van Uw stroom
in de warmte van Uw armen
in de zoetheid van Uw droom.

Heer, neem mij op
in de lengte van Uw Kruisweg
in de breedte van Uw smart
in de diepte van Uw wonden
in Uw wijd-geopend Hart.

Heer, neem mij op
in `t officie der getijden,
in het charismatisch werk,
liefde om elkaar te weiden,
`t Nieuw-Jeruzalem, Uw Kerk.

Heer, neem mij op
in de kracht van Uw belofte,
de Verlossing door Uw dood,
in het leven van Uw Eenheid
God-Drie-een, Heilige Schoot.

Mulier de turba (Luc. 11, 27)

H. Bonaventura, Kerkleraar 14 juli

Johannes di Fidanza werd als zoon van een arts geboren. De overlevering vertelt, dat het ernstig zieke kind genezen werd nadat zijn moeder hem bij de H. Franciscus van Assisië had gebracht en deze hem gezegend had. Toen Franciscus in 1226 op sterven lag, bezocht de moeder met het gezonde kind nogmaals. Franciscus riep over het kind uit: "oh buona ventura", "o, goede beschikking", wat later tot de kloosternaam van Giovanni werd.

In 1236 ging Giovanni naar de universiteit van Parijs, waar hij tot 1242 onder Alexander van Hales studeerde. In 1243, volgens andere bronnen al vóór het begin van zijn studie, trad hij onder de naam Bonaventura in bij de franciscanen, zette zijn theologische studie voort en werd in 1253 tezamen met Thomas van Aquino professor in de theologie aan het Parijse Instituut voor arme theologiestudenten, waaruit zich de beroemde universiteit "Sorbonne" ontwikkelde.

Bonaventura werd in de in 1252 losgebroken strijd tussen de zogenaamde "professorenpartij" van de Parijse universiteit en de "Mendicantenorden" (de bedelorden) betrokken en werd naast zijn medebroeder Johannes Pecham en Thomas van Aquino de belangrijkste verdediger van de nieuwe orden. Oorzaak van het meningsverschil was de nieuwheid van de bedelorden. Tot in de 13de eeuw kende de westerse Kerk aan de ene kant de van hun donaties levende zielzorgers, aan de andere kant monnikenorden, waarin het individu zonder bezitting leefde, maar door het bezit van het klooster gedekt werd. De nieuwe orden waren echter ook als gemeenschap niet door bezit gedekt, maar op de aalmoezen van de bevolking aangewezen, praktiseerden niet een op het parochieprincipe geörienteerde zielzorg, maar waren supraregionaal georganiseerd en versterkten zo het centrale gezag van de paus tegenover de plaatselijke bisschoppen. Aan de universiteit van Parijs maakten deze mendicanten nu ook aanspraak op magisterplaatsen; de professorenpartij argumenteerde, dat de levensvorm van de mendicanten zich ten onrechte op het Evangelie beroept.

Bonaventura daarentegen was van mening: 1. God stuurt de kerkgeschiedenis zo, dat met iedere uitdaging van een nieuw tijdperk een nieuw antwoord overeenkomt: de bedelorden zijn het antwoord op het gevaar van de rijkdom, die de economische ontwikkeling toen

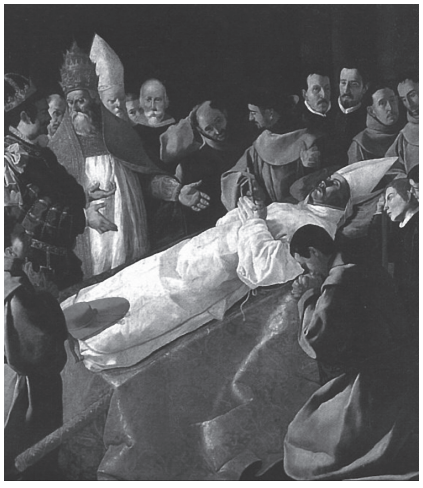

met zich meebracht. 2. De ledematen van het Lichaam van Christus vullen elkaar aan; daarom mogen de bedelorden hun medechristenen materieel belasten, omdat zij hun in hun zielzorg ook veel geven. 3. Armoede, het verlaten van de zekerheid van de standsorde is de eigenlijke verschijningsplaats van God; de mens moet arm zijn, opdat hij door Gods rijkdom vervuld wordt. Een succes van de mendicanten in de eerste fase van de strijd was in 1225 de bul van paus Alexander IV "Quasi lignum vitae", waardoor hun leerstoelen aan Parijse universiteit toegezegd werden. In deze tijd schreef Bonaventura zijn "Sententiaecommentaar" en hield zich evenals Thomas van Aquino bezig met de opname van het gedachtengoed van Aristoteles in de theologische traditie van Augustinus. In 1256 promoveerde Bonaventura in de filosofie en de theologie.

Toen Bonaventura aan de universiteit van Pisa was, bezocht Thomas van Aquino hem en vroeg hem, waar zijn bibliotheek was, waaruit hij zich zo'n grote kennis en welsprekendheid verworven had. Bonaventura trok een gordijn opzij en wees op de gekruisigde Christus. Zijn nederige bescheidenheid bracht hem er lange tijd toe, geen communie te nemen, totdat ze hem door een engel aangereikt werd.

Op grond van zijn geleerdheid werd Bonaventura in 1257 tot generaal van de fransicanerorde gekozen; hij leidde de orde vanuit Parijs. Hij geraakte dadelijk in een nieuw meningsverschil, dat over het "Joachimisme". Joachim van Fiore had veel aanhangers in de fransiscanerorde, omdat men in Franciscus de door hem voorspelde verkondiger van het nieuwe, door de H. Geest bestempelde tijdperk zag. Johannes van Parma, de voorganger van Bonaventura als generaal van de orde, was als aanhanger van Joachim afgezet, Bonaventura was betrokken bij het proces tegen zijn voorganger, dat eindigde met diens overplaatsing naar een afgelegen klooster. In het meningsverschil met het Joachimisme verwierp hij de leer van een derde tijdperk van de Heilige Geest, omdat Christus de vervulling van de tijd gebracht heeft; hij nam echter de gedachte van een periodisering van de geschiedenis op.

De losgebroken innerlijke verdeeldheid van de franciscanerorde, veroorzaakt door de vraag, hoe streng de orde de door Franciscus geëiste verplichting tot armoede moest naleven, kon Bonaventura overwinnen door algemene statuten, die de regel van Franciscus aan de veranderde tijd aanpasten. Even belangrijk waren de twee door hem opgestelde levensverhalen van Franciscus, die hij schreef om de verschillen in opvatting van de boodschap van Franciscus met elkaar in overeenstemming te brengen. Het gelukte Bonaventura de door twisten verscheurde orde voor verval te bewaren, wat hem de roep van een "tweede stichter van de orde van Franciscus" opleverde. Ook de invoering van het Ave Maria bij de vespers wordt aan hem toegeschreven.

Bonaventura was een grote theoloog met de eretitel "Doctor Seraphicus", wat hem als de "geleerde van de

franciscanerorde" aanduidt. Evenals Albertus Magnus en Thomas van Aquino probeerde ook hij verstand en geloof met elkaar in overeenstemming te brengen. Hij nam het grootste deel van de filosofie van Aristoteles aan, maar wees de metafysiek ervan af, omdat Aristoteles zich niet door het licht van het geloof liet leiden. De leer van de verlichting van de menselijke geest door het goddelijke nam Bonaventura over van Augustinus. Bonaventura's werk "Reis van de geest naar God" van 1259 alsook zijn korte mystieke verhandelingen weerspiegelen zijn bemoeienis met de mogelijkheden van de ziel, om God te erkennen en een met Hem te worden. Draaipunt en kernpunt van zijn denken en geloven was de Bijbel als bron van de kennis van God, "een tuin, waarin we voedsel vinden", "het hart van God", "mond, tong en griffel van God". Naar zijn mening moet men echter "niet teveel filosofisch water bij de wijn van de H. Schrift gieten". Paus Leo XII noemde Bonaventura "Vorst van alle mystici".

Nadat de Stoel van Rome lange tijd onbezet was geweest werd op voorstel van Bonaventura in 1271 Gregorius X tot paus gekozen. Deze benoemde hem in 1273 tot kardinaal en bisschop van Albano. Boden van de paus, die hem de kardinaalshoed moesten brengen, troffen hem naar het heet in het klooster Mugello bij Florence aan bij het doen van de afwas in de tuin. Hij vroeg hun, de kardinaalshoed aan een boom te hangen, tot hij klaar zou zijn met zijn werk. Bonaventura werkte nu mee aan de voorbereiding van het Tweede Concilie van Lyon, dat de breuk met de oosterse Kerk moest lijmen. De legende vertelt, hoe Bonaventura door de paus samen met andere bisschoppen naar de Griekse keizer gestuurd werd, om deze tot de Latijnse ritus terug te brengen. Bonaventura leidde het Concilie van Lyon van het begin in mei 1274 tot aan zijn dood in juli. Inderdaad gelukte de herstelling van de gemeenschap met de oosterse Kerk voor enige tijd.

Bonaventura stierf nog voor het beeindigen van het Concilie in Lyon en werd in de Franciscanerkerk daar ter plaatse, die nu zijn naam draagt, begraven. Zijn relikwieën werden in deze kerk bewaard, maar zijn gedeeltelijk bij een brand vernietigd, gedeeltelijk spoorloos verdwenen. De kerk van zijn geboortestad bezat voorheen nog een armrelikwie.

Paus Sixtus IV heeft Bonaventura in 1482 heilig verklaard, in 1588 benoemde paus Sixtus V hem tot kerkleraar met de titel "Doctor Seraphicus", "engelachtige kerkleraar".

Over de goede en zuivere mening, die wij bij onze werken moeten hebben

Alfonsus Rodriguez

Hoe nadelig en schadelijk de eerzucht is (vervolg)

En daarom noemt de H. Basilius de eerzucht een zachte en zoete roofster van onze geestelijke goederen en rijkdommen, een aangename vijandin van onze zielen. Door de zoete en aangename honing, waarmee zij haar vergift mengt, verleidt en bedriegt zij er zovelen: want de lof van de mensen is iets zoets voor allen, die niet weten wat hij is. "Vrees de pijl", zegt de H. Bernardus, "hij vliegt licht en dringt licht door; maar ik zeg u, hij brengt geen lichte wonde toe, hij doodt snel; en deze pijl is de ijdele eer. Zij is een fijne en welriekende stof, die een zwaar vergift in zich bevat".

Als de H. Pachomius zich op een avond met enige bejaarde monniken op een ruime plaats van zijn klooster onderhield, bracht een van zijn kloosterlingen twee matten, die hij in de loop van de dag gevlochten had, en legde die nabij zijn cel neer, tegenover de plaats, waar de heilige gezeten was. Hij deed dit uit een opwelling van eerzucht, in de hoop dat hij om zijn ijver en vlijt door Pachomius geprezen zou worden, omdat hij op één dag twee matten gevlochten had, ofschoon de regel hem enkel tot één mat verplichtte. De heilige bemerkte spoedig dat dit uit ijdelheid geschiedde; daarom wendde hij zich tot de verzamelde monniken en sprak zuchtend en wenend: "Ziet die broeder! Van de morgen tot de avond heeft hij zich de grootste moeite gegeven, om geheel zijn arbeid aan de duivel ten offer te brengen; de achting van de mensen heeft hij boven de eer van God gesteld". Hij riep de religieus tot zich, gaf hem een ernstige terechtwijzing en legde hem tot boete op, dat hij op het uur, waarop alle monniken hun gebed moesten verrichten, met de twee matten in zijn handen in hun midden zou komen en met luide stem zeggen: ik smeek u, mijn broeders, ter liefde Gods, bidt allen de Heer voor mij, opdat Hij medelijden heeft met mij, die deze twee matten hoger geschat heb dan het hemelrijk zelf. Bovendien beval hij hem, midden in de eetzaal, wanneer alle monniken aan tafel gingen, met zijn twee matten te blijven staan, totdat de maaltijd afgelopen was. Hiermee echter was de boete nog niet volbracht. De heilige liet hem vijf maanden lang in zijn cel, op water en brood, insluiten, hij moest dagelijks twee matten vlechten, en mocht geen bezoek van zijn medebroeders ontvangen. Mocht dit voorbeeld ons een oprechte afschrik van de eerzucht inboezemen, en ons opmerkzaam maken op de strenge boete, die de heilige oudvaders voor kleine fouten oplegden en op de ootmoedigheid en het geduld, waarmee hun onderhorigen de opgelegde boete volbrachten.

Homilie van de H. Augustinus

Over het evangelie van de H. Johannes 10, 1-10

In de lezing van vandaag hield de Heer een gelijkenis voor over een kudde, en over een deur waardoor men de schaapstal binnenkomt. De heidenen zeggen: "Wij leven goed". Maar wat baat het hun zich zo te roemen, wanneer ze niet door de deur naar binnen gaan? Want dat "goed leven" behoort iedereen dit op te leveren, dat hem gegeven wordt eeuwig te leven. Als aan iemand niet geschonken wordt eeuwig te leven, wat heeft hij er dan aan goed te leven? Trouwens, er is niet eens van een goed leven sprake bij hen, die het doel van een goed leven door blindheid niet kennen of in opgeblazenheid verachten. Maar het eeuwige leven verhopen, gegrond en met zekerheid, mag alleen hij, die het Leven erkent – dat is Christus – en die de schaapstal binnengaat door deze deur.

Meestal zoeken nu dergelijke mensen ook anderen over te halen om goed te leven zonder christen te zijn. Langs een andere kant willen zij binnenkomen, aangrijpen en doden; niet als de goede herder redden en bewaren. Zo zijn er wijsgeren geweest die over deugden en ondeugden allerlei traktaten schreven, onderscheidingen, bepalingen, scherpzinnige redeneringen maakten, boeken vol, en die hun wijsheid met opgeblazen kaken luchtten. Zij durfden zelfs hun medemensen te zeggen: "Volgt ons, houdt u aan onze school, indien u gelukkig wilt leven." Maar zij traden niet binnen door de deur, zij wilden verderven, slachten, doden.

Waarom praten over heidenen? Kijkt eens naar de Farizeeën. Hardop lazen zij de Schriften, en met hetgene wat zij lazen, vormden zij de klank "Christus" en drukten zij de verwachting uit naar zijn komst; maar toen Hij er was, erkenden zij Hem niet. Ook zij wierpen zich op onder de zieners, dat is onder de wijzen, ook zij loochenden Christus en gingen daarom niet binnen door de deur. Daarom zouden ook zij, in het geval dat zij er enigen verleidden, hen verleiden tot hun dood en ondergang, niet tot bevrijding. Laten wij ook hen met rust, laat ons bezien of zij althans, die zich beroemen op Christus' eigen naam, binnentreden door de deur. Ontelbaar immers zijn degenen, die niet alleen voor zieners willen doorgaan maar ook voor door Christus verlichten, maar die in feite ketters zijn. Zijn zij soms binnengegaan door de deur? Welnee.

Aankondigingen

Nederland en België

ma. t/m zat.	9 t/m 14 juli	Retraite voor dames (Geestelijke Oefeningen)
din. t/m zon.	10 t/m 22 juli	Jongenskamp Eucharistische Kruistocht (Westmalle)
zon. t/m vrij.	22 juli t/m 3 aug.	Meisjeskamp Eucharistische Kruistocht (Westmalle)
ma. t/m zat.	6 t/m 11 aug.	Retraite voor heren (Geestelijke Oefeningen)
zat. t/m zon.	25 t/m 26 aug.	Bedevaart Gorcum - Den Briel

België

ma t/m zat.	2 t/m 7 juli	Geestelijke Oefeningen voor dames (FR)
zondag	22 juli	Gezinsbarbecue (Looverenbosch, Westmalle)
ma. t/m zat.	23 t/m 28 juli	Mariale retraite voor dames en heren (FR.)
dinsdag	7 augustus	Aanbiddingsdag in de Hemelstraat

tridentijnse HH. Missen

Nederland

Gerwen: St. Clemenskerk
Priorij St. Clemens, Heuvel 23,
5674 RR Nuenen
Tel: 040/283 45 05
Fax: 040/284 71 17
zondag 10.30 uur gezongen H. Mis
ma./din./don. 18.30 uur;
woe./vrij. 7.15 uur; zat. 8.30 uur

Den Haag
Kapel O.L.V. van de Rozenkrans
Calandkade, tegenover nr.160, (kerkboot)
2521 AA Den Haag. Tel: 070/389 65 60
zondag 10.30 uur Gezongen H. Mis.
vrij. 19.00 uur; zat. 9.00 uur

Zutphen
voor inlichtingen kunt u bellen naar de priorij in Gerwen
Tel: 040/283 45 05

Voor HH. Missen op feest- en week-dagen, catechismus, geloofsuur, ziekencommunies en retraites:
contact opnemen met de priorij
St. Clemens, Gerwen.

België

Brussel
Christus Koning Priorij
Eendrachtstraat 37, 1050 Brussel
Tel. 02/550 00 20; Fax 02/550 00 29
Door de week:
7.15 uur H. Mis

St. Jozefkerk
Frère - Orban Square, 1040 Brussel
Tel. 0474/860755
Zon- en feestdagen: 8.00 en 10.00 uur
H. Mis. Door de week: 18.00 uur.

Antwerpen
Priorij van het Allerheiligste Sacrament
Hemelstraat 21-23, 2018 Antwerpen
Tel. 03/229 01 80; Fax 03/229 01 89
Zon- en feestdagen:
7.30 uur en 10.00 uur Hoogmis,
18.00 uur Lof met Rozenhoedje.
Door de week:
18.30 uur H. Mis

Gent
Sint-Amanduskapel,
Kortrijksesteenweg 139,
9000 Gent; Tel. 03 / 229 01 80
Zon- en feestdagen 10.00 uur Hoogmis.

Namen
Saint-Aubain Kapel, Rue Delvaux 10,
5000 Namur; Tel. 02 / 550 00 22
Zon-en feestdagen:
10.30 uur Gezongen H. Mis.
Door de week: woensdag en 1ste vrijdag v.d. maand 19.00 uur H. Mis (buiten de schoolvacanties).

Quiévrain
Carmel du Sacré Coeur,
16, rue des Wagnons, 7380 Quiévrain
Carmel: Tel. 065 / 45 79 22
Aalmoezenier: Tel. 065 / 45 81 65,
Huisnr. 20
Zondag 10.15 uur H. Mis.
Door de week 8.00 uur H. Mis.

Colofon

Uitgever:
Priesterbroederschap St. Pius X

Redactie:
Pater J. Wegner
(verantwoordelijke uitgever)
M.L. Bastiaanse
Priorij St. Clemens
Heuvel 23, 5674 RR Nuenen.
e-mail: info@stpiusx.nl

Bankrekeningen:
giro nr. 39 90 790
bank nr. 68 67 70 595
België: PCR 000 - 0022356 - 46
t.n.v. Stichting St. Jozef,
Heuvel 23, 5674 RR Nuenen.

Giften ter ondersteuning
Het Informatieblad wordt U op aanvraag gratis toegezonden. Uw giften ter ondersteuning van ons werk zijn zeer welkom: ze vormen de enige financiële steun voor het apostolaat van de Priesterbroederschap St. Pius X.

Gebruik daarvoor a.u.b. de hierbij ingesloten acceptgirokaart of overschrijvingsformulier.

Voor België:
E.H. R. Schmitt
Priorij van het Allerheiligste Sacrament
KBC 406-2060911-59
Priesterbroederschap St. Pius X, Hemelstraat 21-23, 2018 Antwerpen

U vindt ons ook op internet:
www.stpiusx.nl

Informatieblad

Bestellijst boeken, cassettebandjes en CD's.

Voor uw bestelling kunt u gebruik maken van onderstaande lijst, deze uitknippen en opzenden naar: Stichting St. Jozef, Heuvel 23, 5674 RR Nuenen.

Boeken

- ❑ Zoektocht door de wereld van het paranormale door Martie Dieperink — € 7,50
- ❑ De H. Mis, een miskende schat door H. Leonardus van Porto Mauritio — € 1,80
- ❑ De zelfvernietiging van de katholieke Kerk door Fr. Jaak Vermeiren — € 2,49
- ❑ De Heilige Mis door pastoor Franz Rudrof — € 3,40
- ❑ De Heilige Mis van de H. Pater Pio door pater Tarcisio O.F.M.Cap. — € 1,00
- ❑ Gebedenboek Adveniat regnum tuum — € 5,65
- ❑ De kunst van vallen en opstaan — € 6,60
- ❑ Rozenblaadjes: korte verhalen uit het leven van Jezus en Maria; 3 delen samen — € 9,50
- ❑ Belijdenissen, H. Augustinus — € 10,00
- ❑ Edward Poppe, bloemlezing — €15,95
- ❑ Open brief aan radeloze katholieken Aartsbisschop Marcel Lefebvre — € 9,00
- ❑ Maria-Teresa Tauscher Autobiografie — € 10,00
- ❑ De heilige van Paray, — € 1,40

Naam:.....

Adres:.....

Postcode en plaats:.....

Inhoud

Een zoektocht door de wereld van het paranormale

door Martie Dieperink

De theologe en schrijfster drs. Martie Dieperink neemt ons mee op een tocht door de wereld van het paranormale. Zij belicht verschillende oosterse godsdiensten en voert zo de lezer tot de bevrijding van het Evangelie.

€ 7,50

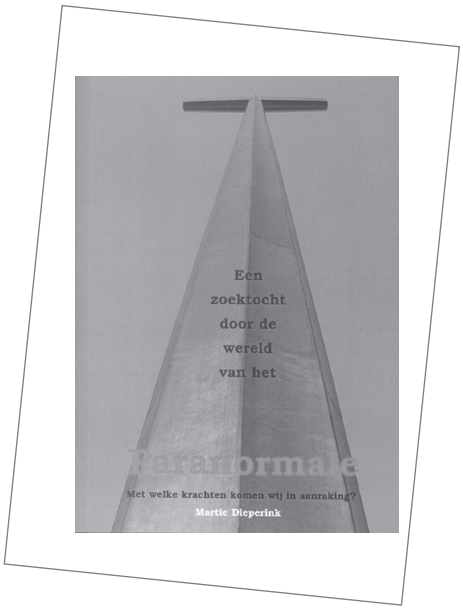

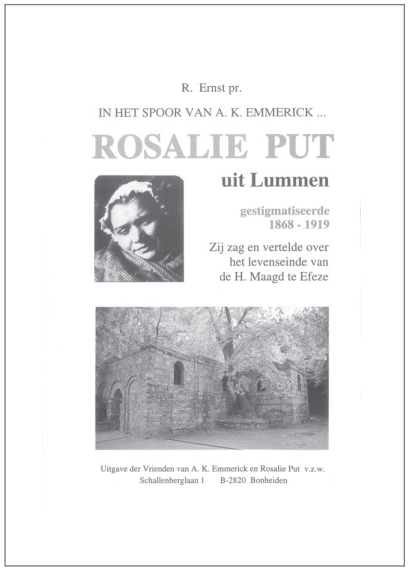

Rosalie Put uit Lummen

door R. Ernst pr.

Dit dagboek van mevrouw Helena Hoffmann gaat over haar bezoeken aan de gestigmatiseerde Vlaamse boerin Rosalie Put. Vele Duitse en Nederlandse gelovigen, en ook bisschoppen en kardinalen, bezochten haar en vroegen haar raad.

€12,40

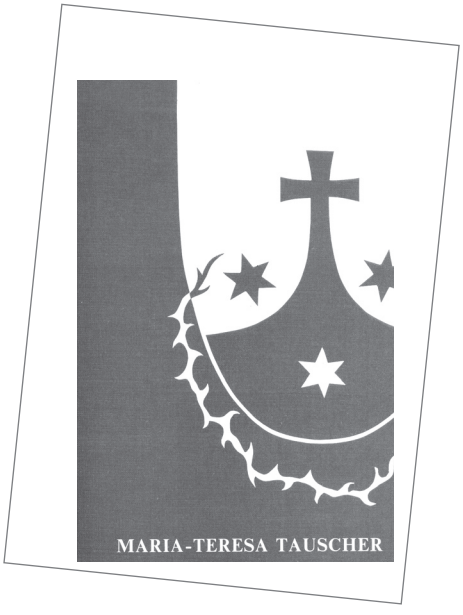

Maria-Teresa Tauscher

Autobiografie

Moeder Maria-Teresa van de Heilige Jozef (Tauscher) schreef deze autobiografie om de wondervolle leiding van Gods Voorzienigheid bij het ontstaan en de snelle groei van de congregatie van de Karmel van het goddelijk Hart aan de eigen zusters bekend te maken.

€ 10,00

2 EDITORIAL
Ieder van ons heeft behoefte aan de grondleggende geloofskennis.
Pater Jürgen Wegner

3 ACERBO NIMIS
Encycliek over de noodzaak van het onderwijs in het katholiek geloof.
H. Paus Pius X

7 DAT ZIJ U KENNEN...
De noodzaak zich op de hoogte te stellen van zijn geloof.

9 DE ZESTIEN RADEN...
De zestien raden om de schat van wetenschap te krijgen.

10 "WIJ HEBBEN DE CATECHISMUS NODIG"
De kinderen weten weinig, maar zijn tegenwoordig opener
Interview met een godsdienstleraar

12 RADELOZE KATHOLIEKEN
Van de Nederlandse Catechismus tot de 'Pierres Vivantes'
Mgr. Marcel Lefebvre

16 WIE GELOVEN WIL MOET DENKEN
God heeft aan de mensen hun verstand gegeven opdat zij door het te gebruiken tot geloof kunnen komen.

17 EEN OUDE BOOM MAG VERDER GROEIEN
Benedictus XVI schrijft liturgiegeschiedenis
Guido Horst

19 DE VOORTDURENDE REVOLUTIE VAN 1968 **deel 2**
Zuster Michaela Metz

23 HEILIGE THOMAS VAN AQUINO
De Allerheiligste Drie-eenheid

GEESTELIJK LEVEN
26 **Geloofsvragen**
Als een schot in de roos
28 **Heiligenlevens**
H. Bonaventura, kerkleraar
29 **De oefening der christelijke volmaaktheid**
Hoe nadelig en schadelijk de eerzucht is.
vervolg
30 **Homilie van de H. Augustinus**

ISSN: 0924-6762